

Universitas Matthiae Belii

Ročník 17

máj – jún 2011

Číslo 5

XIV. AKADEMICKÁ BANSKÁ BYSTRICA 2011

Opäť boli úspešné banskobystrické vokálne telesá

Je potešiteľné, že *Akademická Banská Bystrica* – súťažný festival vysokoškolských speváckych zborov – píše úspešnú históriu na pôde Univerzity Mateja Bela tohto žánru už dvadsaťpäť rokov. Ministerstvo školstva SR poskytlo aj v tomto roku dotáciu a minister školstva prevzal opäť záštitu nad podujatím spolu s rektorkou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Na Slovensku ubúda počet vysokoškolských speváckych

Criolla na sakrálné texty a argentínske folklórne a ľudové rytmy s dirigentom prof. José Domingo Petracchinim.

Druhý festivalový deň prebiehal v znamení prvej (v histórii) súťaže stredoškolských speváckych zborov a potom súťaže veľkých univerzitných miešaných zborov.

Aj druhý festivalový koncert mal svoju festivalovú atmosféru a priniesol okrem iného aj pohľad do dramaturgie stredoškolských (Dievčenský spevácky zbor Strednej pedagogickej školy v Levoči a Miešaný spevácky zbor Gymnázia z Nového Sadu) i vysokoškolských (Miešaný spevácky zbor Univerzity A. Dubčeka v Trenčíne a Komorný spevácky zbor Hudobnej akadémie Karola Szymanowského Univerzity Katovice v Poľsku) speváckych zborov slovenských i zahraničných, v ktorom svojim vystúpením zaujali práve zahraničné zbory, osobitne zbor z Katovic.

Tretí deň sa niesol opäť v znamení súťaže, ktorú hodnotila renomovaná medzinárodná porota pod predsedníctvom Dr. h. c. prof. Ondreja Lenárda, vynikajúceho dirigenta. Členovia poroty: prof. Rita Varonen z Fínska (absolútny víťaz ABB '09), doc. Tamás Lakner z Maďarska (absolútny víťaz ABB '99), prof. Adam Korzeniovski z Poľska (úspešný účastník ABB '07) a prof. Jevgenij Iršai z Bratislavy (hudobný skladateľ). Riaditeľom súťaže ABB '11 bol v tomto roku doc. Štefan Sedlický.

zborov, resp. z objektívnych i subjektívnych príčin absentujú, na tomto, pre vysokoškolákov významnom podujatí, ktoré popri Akademickom Zvolene, Akademickej Nitre a Akademickom Prešove patrí k prioritným podujatiam a akciám podporovaných MŠVVŠ SR. Preto sa vedenie a organizátori festivalu *Akademická Banská Bystrica 2011* (ďalej ABB '11) v tomto roku rozhodli rozšíriť súťažnú kategóriu o stredoškolské spevácke telesá, čím sa aktivizovala aj táto kategória mládeže, v tomto žánri a druhu umenia. Myslím, že zámer vyšiel, aj keď novinka potrebuje mierne korekcie. Zastúpenie účastníkov na tohtoročnej ABB '11 bolo vrátane poroty zo siedmich krajín Európy a Južnej Ameriky.

Slávnostný otvárací koncert XIV. festivalu (5. mája) sa niesol v znamení prezentácie banskobystrických speváckych zborov Univerzity Mateja Bela a Konzervatória Jána Levoslava Belu. Hostami večera boli Pěvecký sbor GYBON z Gymnázia Boženy Němcové v Hradci Králové (ČR) a zámořský spevácky zbor „Coro Vocacional“ z Univerzity San Juan v Argentíne, ktorý sa predstavil zaujímavou kompozíciou Ariel Ramireza – La Misa

Kategóriu miešaných speváckych zborov vyhral **Komorný spevácky zbor Hudobnej akadémie Karola Szymanowského Katowice v Poľsku** s dirigentom prof. Czesław Freundom a zároveň získal aj titul absolútneho víťaza ABB 2011. Dirigent tohto telesa má tak už zabezpečené miesto v porote na XV. Akademickiej Banskej Bystrici v roku 2013.

Kategóriu komorných speváckych zborov vyhral **Komorný spevácky zbor súboru Mladost'** s dirigentkou Mgr. Barbarou Lipkovou z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a kategóriu ženských speváckych zborov **Ženský spevácky zbor súboru Mladost'** s dirigentom PaedDr. Alfonzom Poliakom tiež z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Kategóriu stredoškolských speváckych zborov miešaných a dievčenských získali obidve vokálne telesá z **Konzervatória Jána Levoslava Belu v Banskej Bystrici** s dirigentkou Mgr. art. Miroslavou Matisovou.

Mimoriadne milé bolo „matiné“ všetkých zúčastnených speváckych zborov na Námestí SNP pod hodinovou vežou, kde spevom pristavili na chvíľu mnohých Banskobystričanov a potvrdili, že spev tomuto mestu patrí a pod Urpínom zvlášť.

Festival ABB už tradične končí prijatím u primátora na Radnici a galakonzertom, ktorého súčasťou je aj voľba Miss ABB, kde sme mali opäť víťazku. Titul Miss ABB '11 získala Ivona Kubičková z Univerzitného speváckeho zboru Mladost' UMB Banská Bystrica. Host'ami večera, po vyhlásení výsledkov, ocenení a prezentácii víťazných zborov, bola vokálna skupina „Gentleman Singers“ z českého Hradca Králové, ktorej členovia svojím spevom znásobili a umocnili význam spevu i vokálneho umenia a rozburácali zaplnenú aulu Beliana svojimi skvelými hlasmi a precíznou interpretáciou vhodne volených skladieb.

Bodku za výborným podujatím dal spoločný spev všetkých zúčastnených speváckych zborov interpretáciou skladieb E. Suchoňa *Aká si mi krásna* a študentskou hymnou *Gaudeamus igitur*.

Do kontextu festivalu vhodne zapadli aj konferenčné vstupy A. Bomborovej, Z. Viazanicovej a Ľ. Vrábľovej, ktoré nenásilnou formou s milým úsmevom na tvári z hĺbky duše umočovali priebeh jednotlivých koncertov v dvoch jazykových mutáciách.

XIV. ročník festivalu Akademická Banská Bystrica je za nami. Treba vyhodnotiť klady a zápory, zreálniť možnosti, pritiahnuť do metropoly Pohronia a Horehronia ďalšie vokálne telesá. Vytvoriť ďalšie kategórie pre spevácke zbory (napr. kategóriu duchovnej tvorby, resp. kategóriu bez povinnej skladby), rozdeliť kategóriu stredoškolských zborov na tri (stredoškolské dievčenské, miešané a konzervatoriálne). V ďalšom ročníku prizvať zbory aj z ďalších svetadielov a partnerských univerzít sveta. Pochopiteľne opäť ponechať autorskú súťaž na povinné skladby pre ABB 2013 a možno ešte mnohé iné.

Záverom chceme poďakovať vedeniu Univerzity Mateja Bela, všetkým usporiadateľom, organizátorom a spoluorganizátorom, účastníkom, kolegom, sponzorom, slovom všetkým, ktorí sa pricinili o úspešnosť tohto skvelého vysokoškolského umeleckého podujatia a sviatku zborového spevu.

Vivat Akademická Banská Bystrica 2013.

Prof. PaedDr. Milan Pazúrik, CSc.
umelecký riaditeľ festivalu ABB 2011

ZO ŽIVOTA REKTORÁTU

Podpis dohody o spolupráci s Karlovou univerzitou v Prahe

Dňa 6. apríla 2011 rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a prorektor pre medzinárodnú spoluprácu UMB prof. Ing. Igor Kosír, CSc. navštívili Karlovú univerzitu v Prahe. V staroslávnom Karolíne slávnostne podpísali medziuniverzitnú dohodu. Za Karlovu univerzitu bol prítomný rektor prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc. a prorektor pre zahraničné styky a mobilitu prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc., MBA. Výsledkom je medzinárodná dohoda o vedeckej, pedagogickej a kultúrnej spolupráci s touto prestížnou univerzitou.

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici zlepšuje vzdelávací proces

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici pokračuje v realizácii projektu s názvom „Investície do modernizácie IKT technológií a rekonštrukcie objektov UMB v B. Bystrici za účelom zlepšenia kvality vzdelávacieho procesu“, kód ITMS 26250120036. Aktivitu projektu začali v máji 2010 a v súčasnosti sa pokračuje na ich realizácii.

ITMS kód projektu:	26250120036
Kód výzvy:	OPVaV-2009/5.1/03-SORO
Operačný program:	Výskum a vývoj
Spoluufinancovanie:	Európsky fond regionálneho rozvoja
Prioritná os:	5 Infraštruktúra vysokých škôl
Opatrenie:	5.1 Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu
Ukončenie projektu:	2012
Celkové výdavky na realizáciu aktivít:	5 743 383,42 €

Predstavujeme aktivitu a podaktivity projektu

Aktivita 1.1 až 1.11

Modernizácia IKT technológií v objektoch:

- SO1 Ekonomická fakulta, Tajovského 10, Banská Bystrica
- SO2 FHV, FPV vrátane internátu ŠD1, Tajovského 40, Banská Bystrica
- SO3 Právnická fakulta a internát ŠD2, Komenského 20, Banská Bystrica
- SO4 1000 I internát, UK, katedry, Tajovského 51, Banská Bystrica
- SO5 FPVaMV, Kuzmányho 1, Banská Bystrica
- SO6 EF (nová budova), Cesta na amfiteáter 1, Banská Bystrica
- SO7 FPV (enviro-katedra), Tajovského 55, Banská Bystrica
- SO8 Datacentrum, Cesta na amfiteáter 1, Banská Bystrica
- SO9 Fakulta humanitných vied (blok C), Ružová 14, Banská Bystrica
- SO10 Pedagogická fakulta (UB1,UB2), Ružová 13, Banská Bystrica
- SO11 FPV (Gaudeamus), Tajovského 36, Banská Bystrica

Podaktivity

- Dovybavenie výučbových priestorov IKT technológiami vrátane vybavenia pedagógov IKT a ostatným nevyhnutným zariadením.
- Modernizácia a zvýšenie kapacity lokálnych počítačových sietí.
- Modernizácia a zvýšenie kapacity metropolitnej siete vrátane centrálneho komunikačného uzla.
- Zriadenie počítačového diagnostického laboratória Katedry telesnej výchovy a športu FHV UMB.
- Zriadenie špecializovaných učební počítačmi podporovaných experimentov na Katedre chémie FPV UMB.
- Modernizácia bezpečnostných prvkov školskej siete.
- Modernizácia a zvýšenie kapacity metropolitnej siete.
- Harmonizácia a kompatibilita IKT systémov.
- Dovybavenie výučbových priestorov mobilnými tmočnickými jednotkami.
- Výbudovanie špecializovanej animačnej učebne Katedry výtvarnej tvorby a edukácie Pedagogickej fakulty UMB.
- Výbudovanie špecializovanej PC optickej učebne určenej na kvantitatívne a kvalitatívne vyhodnotenie zastúpenia jednotlivých minerálnych fáz.

Aktivita 2.1 až 2.8

Rekonštrukcia výučbových objektov

- SO1 Ekonomická fakulta, Tajovského 10, Banská Bystrica
- SO2 FHV, FPV vrátane internátu ŠD1, Tajovského 40, Banská Bystrica
- SO3 Právnická fakulta a internát ŠD2, Komenského 20, Banská Bystrica
- SO4 1000 I internát, UK, katedry, Tajovského 51, Banská Bystrica
- SO5 FPVaMV, Kuzmányho 1, Banská Bystrica
- SO6 EF (nová budova), Cesta na amfiteáter 1, Banská Bystrica
- SO7 FPV (enviro-katedra), Tajovského 55, Banská Bystrica
- SO11 FPV (Gaudeamus), Tajovského 36, Banská Bystrica

Podaktivity

- Investície do nevyhnutnej výmeny okien, dverí, ostatných výplní.
- Investície do nevyhnutnej výmeny okien, dverí, ostatných výplní a s tým súvisiaca oprava vnútorných stien v trakte ŠD1 internát a investície do nevyhnutnej výmeny okenných výplní na štítovej stene bazény vrátane výmeny dlažby balkóna so zaizolovaním.
- Rekonštrukcia lokálnych komunikačných uzlov.
- Rekonštrukcia priestorov pre vybudovanie centrálneho komunikačného uzla.
- Stavebné úpravy v objekte pre potreby nového študijného programu aplikovaná geológia.

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku
Projekt je financovaný zo zdrojov EÚ

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Aktivity Metodického centra UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí

V lyžiarskej škole bolo veselo...

V dňoch 13. – 19. marca 2011 sa na Donovaloch konala tradičná lyžiarska škola. Príprava na účasť v škole bola veľmi zaujímavá. Naše dobrodružstvá sa začali už na ceste – mohli sme sledovať nádhernú prírodu tatranských hôr a slovenských jazier. Štyri

hodiny cesty nám prešli ako jedna chvíľa. Prijemné stretnutie skupiny žiakov ZŠ č. 21 z Užhorodu na Ukrajine s ostatnými účastníkmi lyžiarskej školy zabezpečila Zuzana Drugová z Metodického centra pre

Slovákov žijúcich v zahraničí Univerzity Mateja Bela. Takto sme sa zoznámili s účastníkmi lyžiarskej školy z Maďarska, Srbska a Poľska.

V prvý deň kurzu sa mnohí z nás postavili na lyže po prvýkrát v živote. Veľmi ťažká lyžiarska výstroj nám dávala len väčší „rozpal“ a chuť naučiť sa profesionálne lyžovať. V tom nám na najvyššej úrovni pomohli aj naši inštruktori lyžovania z Katedry telesnej výchovy Fakulty humanitných vied UMB – vedúci Jiří Michal, ale aj páni Miro, Štefan, Lukáš a čarovné doktorandky Michaela, Natálka a Anna. Na stráži zdravia vždy stál pán doktor Juraj. Nebolo to veľmi ľahké, ale už o dve hodinky sme sa lyžovali dolu nevelkým kopčekom. Veľa prekvapujúcich chvíľ sme zažili aj pri „cestovaní“ vlekom.

Unavení, ale veľmi šťastní sme prichádzali do penziónu Limba, kde nás každodenne čakal veľmi chutný obed. Po krátkej prestávke sa vždy začínali aktivity: plávanie v nádhernom bazéne, hádzanie šípok, ringo krúžky, turnaje stolného tenisu a streľby zo vzduchovky. Každý večer sa končil vynikajúcou večerou.

Okrem každodenného programu nám naše vedúce pripravili rôzne zaujímavé podujatia: diskotéku, nezabudnuteľné karaoke, laserovú streľbu, bowling a fantastickú exkurziu do Banskej Bystrice. Všetko prežité určite nadhlo zostane v našej pamäti. Napokon už sme boli pripravení aj na snowboard, ale to nie všetci zvládli.

Na slávnostnom ukončení sme dostali kopu diplomov, urobili si prezentáciu našej školy a štátu a s nadšením sme spievali slovenské ľudové piesne. Tak sme sa dobre cítili, že na rozlúčku s našimi dobrými kamarátmi a učiteľmi sme nechceli ani pomyslieť. Bolo to nádherné, krásne, nezabudnuteľné...

Nadija Kaliničová

učiteľka a pedagóg – organizátor, ZŠ č. 21 v Užhorode

Letná športová olympiáda pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským v zahraničí

V termíne od 8. do 14. mája 2011 sa uskutočnila druhá *Letná športová olympiáda pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským v zahraničí*. Podujatie sa usku-

točnilo za podpory Centra pre celoživotné vzdelávanie UMB, pracovisko Metodického centra UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov, v spolupráci s Ministerstvom školstva SR. Druhý ročník olympiády sa niesol v duchu fair-play a k dobrej atmosfére prispelo aj veľmi pekné počasie, ktoré umožnilo

organizátorom pripraviť množstvo zaujímavých športových podujatí v prírode, ako aj v priestoroch Fakulty humanitných vied UMB – telocvičňa, plaváreň, športové ihrisko a pod.. Olympiády sa zúčastnili žiaci z Rumunska, Ukrajiny, Maďarska a Srbska. Počas svojho pobytu súťažili v olympijských disciplínach, ale oboznámení boli aj s hrami, ktoré sú zatiaľ netradičné: floorbal, vybíjaná, futsal, ring, šípky a petanque. Z olympijských disciplín si sily zmerali v atletike – beh na 50 m a 800 m, hod granátom a skok do diaľky; plávaní – 25 m kral a 25 m prsia. Zaujímavým vyvrcholením bola štafeta 4 x 25 m. Záujmovou olympijskou disciplínou bola aj streľba z luku a streľba zo vzduchovky.

Žiaci si vyskúšali aj modifikáciu z novej disciplíny – golfu –, ktorá je zaradená na riadne Olympijské hry od roku 2016. Organizátori pripravili netradičnú modifikáciu golfu – lesný golf družstiev. Ďalšou disciplínou bol stolný tenis, v ktorom súťažili jednotlivci a zmiešané štvorhry.

Okrem športových organizácií pripravili aj pestrý poldňový pobyt v krásnej Laskomerskej doline. Tu sa deti zoznámili s rôznymi aktivitami v prírode, ako je stavba táboriska spojená s opekaním, rôzne

loptové hry v prírode a slag line (chôdza po lane).

O úspešný priebeh celej akcie sa zaslúžili aj pracovníci študentského domova a jedálne SÚZ UMB, Tajovského 40, kde boli žiaci ubytovaní.

Podakovanie patrí aj organizátorom jednotlivých športových aktivít, ktorými boli učitelia, doktorandi a študenti z Katedry telesnej výchovy a športu FHV UMB.

Zahraniční účastníci odchádzali z tohto podujatia s veľkou mierou spokojnosti a už teraz očakávajú, aké súťaže pre

nich organizátori pripravujú v budúcom školskom roku, na ktorý ich s potešením pozývame.

Doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD.

odborný garant

Letnej športovej olympiády

Škola v prírode s výučbou tenisu pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským v zahraničí

Centrum pre celoživotné vzdelávanie UMB, pracovisko Metodické centrum UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov, v spolupráci

s Ministerstvom školstva SR pripravilo pre deti Slovákov žijúcich v zahraničí prvýkrát školu v prírode s výučbou tenisu, ktorá sa konala od 14. do 20. mája 2011 v priestoroch Fakulty humanitných vied UMB – telocvičňa, plaváreň, ihrisko – a na tenisových kurtoch na Pedagogickej fakulte UMB.

Ubytovatí boli v študentskom domove, kde mali zabezpečené aj stravovanie. Školy v prírode s výučbou tenisu sa zúčastnili žiaci z Ukrajiny, Srbska a Maďarska.

Hlavným obsahovým zameraním bola výučba a zdokonaľovanie základných herných činností v tenise a iných pálkovacích hrách (soft tenis, stolný tenis, bejzbal, speedminton). Žiaci absolvovali množstvo vyučovacích jednotiek so zameraním na úderovú techniku a skúšali obdobu tenisu – soft tenis. Učili sa základné úderové techniky pod odborným dohľadom skúsených učiteľov a študentov z Katedry telesnej výchovy a športu FHV UMB. Naučili sa aj iné pohybové aktivity, s ktorými sa zatiaľ nestretli. Medzi záujmové

činnosti patrili: floorbal, futsal, ringo, vybíjaná, šípky a petanque.

V záverečných dňoch sa uskutočnili turnaje, v ktorých si jednotliví žiaci zmerali svoje sily. Aj napriek čiastočne nepriaznivému počasiu odchádzali zo

školy v prírode s výučbou tenisu s novými skúsenosťami a množstvom príjemných zážitkov. Mnohí zúčastnení ocenili najmä to, že mohli komunikovať v slovenskom jazyku a nadviazali nové kontakty so svojimi rovesníkmi zo zúčastnených štátov. Už teraz sa tešia na ďalšie pozvanie a stretnutie s nami. O dobrej nálade svedčí aj fotodokumentácia.

*Doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD.
odborný garant školy v prírode
s výučbou tenisu*

VEDA NA UNIVERZITE

Prof. Ing. Stanislava Hronová, CSc. – Doctor Honoris Causa Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

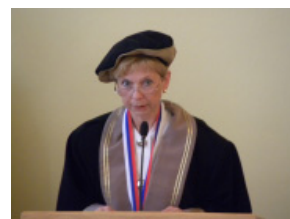
Vzácný diplom s titulom Doctor honoris causa odovzdala Stanislave Hronovej rektorka Univerzity Mateja Bela Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. 9. júna 2011 na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady UMB rozšírenom o Vedeckú radu Ekonomickej fakulty UMB, ktorá návrh iniciovala. Vedecká rada UMB ho jednomyseľne schválila na svojom zasadnutí 21. októbra 2010. Návrh na udelenie titulu čestného doktora na slávnostnom zasadnutí vedeckých rád predniesol dekan Ekonomickej fakulty UMB Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD. Ocenil jej významný prínos pre rozvoj vzájomnej spolupráce na poli ekonomickej štatistiky.

Pani profesorka Hronová spolupracuje s Ekonomickou fakultou už dlhé roky, intenzívnejšie od roku 1998, kedy bola vďaka jej iniciatíve podpísaná dohoda o vzájomnej spolupráci Fakulty informatiky a štatistiky Vysokej školy ekonomickej v Prahe s Ekonomickou fakultou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Od tohto obdobia sa Univerzita Mateja Bela a jej Ekonomická fakulta stali pre ňu miestom, kde sa vždy veľmi rada vracala a stále vracia, lebo sa jej spája s blízkymi ľuďmi a priateľmi, s ktorými strávila chvíle naplnené odbornými a priateľskými diskusiami.

Celý svoj profesionálny život zasvätila profesorka Hronová vysokému školstvu, výučbe, vedeckej a výskumnej práci a pri-

tom, samozrejme, mladšej generácii. Veď univerzitné prostredie je podľa nej „miestom kultivácie ducha, miestom, kde sa sústreďuje intelektuálna elita národa a kde sa formuje budúca vzdelanosť a kultúra celej spoločnosti“.

V súčasnosti pôsobí ako profesorka na Katedre ekonomickej štatistiky Vysokej školy ekonomickej v Prahe. Je garantkou viacerých predmetov; predmet národné účtovníctvo prednáša v českom a francúzskom jazyku. Je skúšobnou komisárkou Komory audítorov ČR v odbore štatistika pre udeľovanie auditorského osvedčenia a odbornou garantkou predmetu kvantitatívne metódy v rámci certifikácie účtovnej profesie v Českej republike. Pedagogicky pôsobí aj mimo VŠE – podieľa sa na prednáškach národného účtovníctva pre postgraduálne a špecializačné štúdium organizované v spolupráci s Českým štatistickým úradom; je garantkou a prednášajúcou kurzu makroekonomických štatistických analýz v rámci postgraduálneho štúdia garantovaného Univerzitou Jean Moulin v Lyone. V aplikácii štatistických metód v hospodárskej

praxi úzko spolupracuje s profesijnými komorami a združeniami (Komora audítorov, Zväz účtovníkov), s mnohými podnikmi a ďalšími inštitúciami. Je spoluriešiteľkou projektu Grantovej agentúry ČR „Historické časové řady hrubého domácího produktu České republiky“ a výskumného zámeru Fakulty informatiky a štatistiky VŠE „Metody získávání znalostí z dat a jejich využití v ekonomickém rozhodování“.

Profesorka Hronová odovzdáva svoje publikačné a odborné skúsenosti aj prostredníctvom aktívnej práce v redakčných radách vedeckých a odborných časopisov; od roku 2005 je členkou výkonnej rady impaktovaného časopisu Politická ekonomia a od roku 2004 šéfredaktorkou časopisu Štatistika. V roku 2006 bola predsedníčkou výkonnej rady časopisu Acta Oeconomica Pragensia a v rokoch 2005 – 2008 členkou výkonnej rady časopisu Prague Economic Papers.

V súčasnosti je členkou vedeckých rád Vysokej školy ekonomickej v Prahe, Českého vysokého učení technického v Prahe, Technickej univerzity v Liberci, Fakulty informatiky a štatistiky VŠE a Ekonomickej fakulty Juhočeskej univerzity v Českých Budějoviciach. Je tiež podpredsedníčkou komisie pre obhajoby dizertačných prác Fakulty informatiky a štatistiky VŠE v odbore štatistika a členkou odborevej rady doktorandského štúdia na tej istej fakulte.

Jej pracovný život je naplnený nielen pedagogickými, ale aj výskumnými aktivitami. Profesorka Hronová sa dlhodobo zaoberá problematikou riadenia a financovania výskumu a vývoja. Od roku 2006 vykonáva funkciu prorektorky pre vedu a výskum VŠE, v rokoch 2001 – 2006 bola prodekanou pre vedu a výskum Fakulty informatiky a štatistiky VŠE. V rokoch 2008 až 2010 bola členkou odbornej komisie pre spoločenské a humanitné vedy pri Rade vlády pre výskum a vývoj, kde sa významnou mierou podieľala na koncepcii aplikovaného výskumu v spoločenských a humanitných vedách, na spracovaní dlhodobých základných smerov výskumu, priorit rozvoja českej spoločnosti a na príprave ďalších, pre riadenie výskumu a vývoja dôležitých dokumentov komisie. V rámci práce v tejto odbornej komisii a z titulu prorektorky pre vedu a výskum sa veľmi aktívne zapájala do diskusie o reforme systému výskumu, vývoja a inovácií v ČR a do diskusií o metodike hodnotenia výsledkov výskumu a vývoja. Výrazne sa pričínila o presadenie odborovo diferencovaného prístupu pri hodnotení výsledkov výskumu a vývoja. Vďaka tejto iniciatíve sa stala tiež členkou pracovnej skupiny Českej rektorskej konferencie pre metodiku hodnotenia výskumu a vývoja. Jej dlhodobá aktivita na poli riadenia vedy a výskumu ju doviedla až k funkcii prvej podpredsedníčky Rady pre výskum, vývoj a inovácie, ktorá je poradným orgánom vlády ČR. Túto mimoriadne dôležitú funkciu zastáva od roku 2010.

Profesorka Hronová sa výrazne angažuje aj v propagácii vedy. Snaží sa preniesť ju do života vysokoškolských študen-

tom, priblížiť im čaro štatistiky a význam štatistických metód v ekonómii. Je vedúcou organizátorkou Dní vedy na pražských vysokých školách, ktoré sa každoročne konajú na Vysokej škole ekonomickej a sú spoločnou akciou piatich veľkých pražských univerzít (UK, ČVUT, VŠCHT, ČZU a VŠE). Od roku 2003 je riadnou členkou Klubu českých hlav a od roku 2007 je predsedníčkou odbornej poroty súťaže Českej hlavičky, ktorej cieľom je podpora výskumnej činnosti stredoškolskej mládeže.

Nepofavuje ani v propagovaní štatistiky na odborných fórach. V roku 1992 sa stala členkou prestížnej medzinárodnej organizácie združujúcej odborníkov z oblasti národného účtovníctva – Association de Comptabilité Nationale pri INSEE (Štátny úrad štatistiky a ekonomického výskumu) v Paríži. Za úlohu, ktorú zohrala pri propagácii národného účtovníctva a činnosti Asociácie národného účtovníctva v Českej republike, bola v roku 1996 vymenovaná za koordinátorku tejto medzinárodnej organizácie pre strednú Európu. V rokoch 1992 – 1995 bola viceprezidentkou IFIGE (Union Internationale Francophone des Informaticiens et des Gestionnaires des Entreprises) pri Univerzite Paris IX-Dauphine. Je členkou ISI (International Statistical Institute), sekcia IASE (International Association for Statistical Education), členkou AMOPA (Association des membres de l'Ordre des Palmes Académiques), členkou (predsedníčkou pre roky 2001, 2004, 2006, 2009) organizačného výboru každoročnej medzinárodnej konferencie Mathematics and Statistics in Economy, ktorú organizujú spoločne Fakulta informatiky a štatistiky VŠE Praha, Ekonomická fakulta UMB Banská Bystrica a Ekonomická univerzita Wroclaw.

Jej bohatý pracovný život možno vyjadriť pomocou pár štatistických údajov: je spoluautorkou viac ako 30 monografií a učebníc, členkou autorského kolektívu 4 encyklopédií, autorkou alebo spoluautorkou viac ako 120 článkov, 37 vysokoškolských učebných textov, množstva výskumných štúdií, odborných prekladov, recenzií a odborných posudkov a riešiteľkou či spo-

luriešiteľkou 23 výskumných projektov v ČR a v zahraničí.

Pár údajov... a koľko je v nich skrytých chvíľ plných pracovného nasadenia, obetovania sa a rozdávania pre druhých! Aj pre kolegov a širokú odbornú verejnosť, aj pre svojich študentov, ktorých učí schopnosti tvorivo pochybovať, rozmyšľať a hnať ich dopredu za poznáním, hľadať čaro v štatistike a v matematike.

Pani Dr. h. c. prof. Ing. Stanislave Hronovej, CSc. ako výnimočnej osobnosti táto pocta právom patrí. Úprimne jej k udelenému titulu blahoželáme a tešíme sa na ďalšie chvíle strávené spolu s ňou.

*Prof. Ing. Viera Marková, PhD.
prodekanka pre vedeckovýskumnú činnosť EF UMB*

S Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici spája profesora Juraja Tölgyessyho veľmi tesný vzťah. V rokoch 1996 – 2006 pôsobil na Katedre chémie Fakulty prírodných vied UMB. Čoskoro

po svojom príchode na tejto fakulte založil študijný odbor *environmentálna ekológia* so špecializáciami *ekochémia*, *ekomuzeológia*, *krajinná ekológia* a *environmentálna výchova*, pričom všetky tieto zamerania sú v ponuke študijných programov našej univerzity dodnes, či už s rovnakým názvom alebo boli transformované na podobné študijné programy.

V pedagogickej činnosti sa zamerlal na výučbu odborov analytickej chémie, nukleárnej analytickej chémie, rádiochémie a radiačnej chémie, analytickej chémie životného prostredia, rádioekológie, ekobiofyziky a chemickotechnologických odborov. Na katedre chémie prednášal a viedol semináre z ekochémie, jadrovej chémie, priemyselovej chémie, ale aj chemickej informatiky a ďalšie. Pre potreby zabezpečenia študijných materiálov pre študentov UMB v krátkom čase vypracoval so spolupracovníkmi katedry chémie 15 učebníc, resp. učebných textov (skrípt). Viedol množstvo diplomantov, študentov v rámci študentskej vedeckej a odbornej činnosti a rigorózných prác. V roku 2003 mu bol udelený čestný titul emeritného profesora na UMB.

Bol členom Vedeckej rady Univerzity Mateja Bela, zabezpečoval rigorózne

konania a prispieval k organizácii, k publikačnej a praktickej činnosti výskumu na katedre chémie. Z jeho iniciatívy začal v roku 1998 vychádzať vedecký zborník *Acta Universitatis Matthiae Belii, Ser. chem.*, ktorého je dodnes vedeckým redaktorom. Počas pôsobenia na katedre bol vedúcim slovenskej časti výskumného projektu *INCO-CO-PERNICUS (Európska komisia, Brusel)* zameranom na využitie tuhých odpadov obsahujúcich kovy Cu a Zn v poľnohospodárstve. V tomto období zastával rôzne funkcie:

člen odbornej skupiny Akreditačnej komisie SR pre ekológiu

člen spoločnej odbornej komisie doktorandského štúdia pre „Chémia a technológia životného prostredia“ a „Jadrová chémia“

člen komisie pre obhajobu doktorských dizertačných prác (DrSc.) z odborov „Ekológia“, „Environmentalistika“, „Jadrová chémia“ a „Chemické technológie“

Profesor Juraj Tölgyessy predstavuje výnimočnú osobnosť slovenskej vedy, osobnosť, ktorá mimoriadne významným dielom zasiahla do vývoja výskumu a vzdelávania v oblasti prírodných vied, predovšetkým v jadrovej chémii, rádiochémii, analytickej chémii, ale aj chémii životného prostredia a ekológii. Pre osobnosť prof. Tölgyessyho je charakteristická múdrosť v symbióze s neúnavnou pracovitosťou a skromnosťou. Jeho pochopenie a citlivý prístup k riešeniu malých i veľkých problémov, nesmierna tolerancia vo vystupovaní voči kolegom, ale i študentom a ochota vzácneho radcu a priateľa ho robí veľmi blízkym všetkým jeho spolupracovníkom.

Doc. RNDr. Miroslav Medved', PhD.
Katedra chémie FPV UMB

O zvieratách a ľuďoch pohľadom RNDr. Antona Krištína, DrSc.

Ďalšie zo série podujatí Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, zameraných na popularizáciu vedy, majúva vedecká kaviareň, sa uskutočnilo 26. mája 2011 v Barbakan Cafee & Restaurant na Námestí Š. Moysesa v Banskej Bystrici. Hlavnú tému tvorila aktuálna problematika vzájomných konfliktov ľudí a zvierat, ktorú pútavo priblížil RNDr. Anton Krištín, DrSc., vedúci oddelenia ekológie živočíchov Ústavu ekológie lesa SAV vo Zvolene. Host' kaviarne patrí k popredným zoológom a ekológom, ktorého hlavným centrom záujmu sú ekológia živočíchov a otázky spojené so stratégiami ich prežívania v hraničných situáciách.

V úvodnej zaujímavej power-pointovej prednáške uviedol doktor Krištín poslucháčov do sveta rôznych potenciálnych i reálnych konfliktov, ktoré vznikli a vznikajú pri súžití a v koevolúcii človeka a zvierat. Načrtol vývin vzájomného vzťahu človek – zvierat a rôzne geografické pohľady na tento vzťah. Rozobral niektoré príklady konfliktov, ale tiež spolužitia človeka so zvieratami a tieto prezentoval aj ako veľmi dobrých pomocníkov človeka. Účastníci vedeckej kaviarne sa tiež dozvedeli, čo môže byť na zvieratách poučné, ako aj čo prináša globálna zmena. Nuž a nechýbali ani postrehy o nečakaných konfliktoch a možnostiach ich riešenia.

Po prednáške, počas ktorej doktor Krištín potvrdil, že je veľmi dobrým rozprávačom, sa rozprúdila bohatá diskusia. Do nej sa okrem host'a a moderátora zapojila aj väčšina účastníkov podujatia. V diskusii dominovali najmä mediálne známe a spoločnosť polarizujúce prípady konfliktov človeka a zvierat, napríklad lykožrút a ohrozenie slovenských smrečín, či problematika medveďa hnedého, zvýraznená aktuálnym prípadom odchytu a transferu jedinca tohto druhu z okolia Lučenca na Poľanu. Okrem toho rezonovala tiež skutočnosť nedostatočného záujmu verejnosti o ochranu živočíchov, presadzovania princípov tejto ochrany, či nedostatočná argumentácia potreby daných aktivít a ich presadzovania v politike.

Podujatie podporilo Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky v Bratislave.

Doc. Ing. Peter Urban, PhD.
vedúci Katedry biológie a ekológie FPV UMB

Hodnotenie vedeckovýskumnej činnosti na verejných vysokých školách v Českej republike

Dňa 9. júna sa v priestoroch banskobystrického Barbakanu uskutočnila už siedma vedecká kaviareň. Hostom kaviarne bola Dr. h. c. prof. Ing. Stanislava Hronová, CSc. Témou kaviarne bolo hodnotenie

vedeckovýskumnej činnosti na vysokých školách v Českej republike.

Postavenie vedeckovýskumnej činnosti, jej hodnotenie a jej váha pri financovaní vysokých škôl je už po niekoľko rokov predmetom úvah, diskusií a viacerých ministerských opatrení v Slovenskej republike s cieľom nájsť vyvážený pomer medzi pedagogickou činnosťou a vedeckovýskumnou činnosťou na vysokých školách. Obdobné diskusie na túto tému prebiehajú aj v Českej republike. Jedným z dôsledkov sedemdesiatročnej existencie spoločného štátu Čechov a Slovákov je, že ako na Slovensku, tak aj v Čechách vo väčšine dôležitých oblastiach skúsenosti a postupy v jednej krajine môžu byť užitočné aj pre

druhú. Preto možnosť oboznámiť sa s tým, ako otázky vedeckovýskumnej činnosti, jej súladu s pedagogickou činnosťou a ich financovanie riešia v Českej republike využili viacerí pedagogickí a vedeckovýskumní pracovníci Univerzity Mateja Bela. Jednou z najpopulárnejších osôb pre priblíženie tejto problematiky z pohľadu Českej republiky bola práve profesorka Hronová. Jej dlhoročné skúsenosti z vlastnej pedagogickej a vedeckovýskumnej práce na Vysoké škole ekonomickej v Prahe v oblasti ekonomickej štatistiky a jej aplikácií v národnom hospodárstve, z riadenia vedy a výskumu z pozície najskôr prodekanke pre vedu a výskum na Fakulte informatiky a štatistiky a ostatných päť rokov z pozície prorektorky pre vedu a výskum jej umožnili dokonale sa oboznámiť s touto problematikou. Profesorka Hronová sa taktiež od roku 2008 aktívne podieľa na riešení tejto problematiky v rámci celej Českej republiky ako členka Rady vlády pre výskum, vývoj a inovácie a od roku 2010 ako prvá podpredsedníčka tohto významného orgánu. Účastníci vedeckej kaviarne sa dozvedeli, že problémy, ktorými sa zaoberajú vysoké školy na Slovensku sú aktuálne aj v Českej republike. Profesorku Hronovú fundovane doplnil moderátor večera prof. RNDr. Roman Nedela, DrSc., dlhoročný prorektor pre vedu a výskum na Univerzite Mateja Bela, ktorý sa tejto problematike aktívne venoval z pozície svojej funkcie. V závere večera

profesorka Hronová aj profesor Nedela zodpovedali viaceré otázky prítomných. Jedným z účastníkov večera bol aj rektor Vysoké školy ekonomickej v Prahe Dr. h. c. prof. Ing. Richard Hindls, CSc., ktorý v diskusii zodpovedal otázku o problematike financovania pedagogického procesu na vysokých školách v Českej republike.

Účastníci večera sa rozlúčili s hostom vedeckej kaviarne profesorkou Hronovou s poznatkami, že problémy s hodnotením vedeckovýskumnej činnosti sú v oboch našich krajinách takmer rovnaké a skúsenosti z úspešného riešenia v jednom štáte môžu byť veľmi užitočné pri riešení

obdobnej problematiky v druhom štáte. Treba len dúfať, že kompetentné osoby na ministerstvách budú mať záujem sa s týmito poznatkami oboznámiť a ich aj rozumne využiť.

Prof. RNDr. Rudolf Zimka, CSc.
Ekonomická fakulta UMB

Centrum vedy a výskumu UMB ocenené dvojnásobne

Národopisná spoločnosť Slovenska (NSS) – <http://www.nss.sav.sk/> – v dňoch 25. – 27. mája 2011 organizovala v Devte vedeckú konferenciu „Regióny Slovenska v etnologických a kultúrno-historických súvislostiach“. Okrem toho sa po troch rokoch (r. 2008 v Terchovej) konalo aj Valné zhromaždenie NSS.

Jeho súčasťou už tradične bolo aj udeľovanie ocenení NSS v kategóriách publikácia a výstava.

Centrum vedy a výskumu UMB (<http://www.cvv.umb.sk/>), Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií, bolo ocenené dvojnásobne.

sobne. Prvé ocenenie získala vedecko-pedagogická pracovníčka Inštitútu sociálnych a kultúrnych štúdií **PhDr. Katarína Košťálová, PhD.** za vedeckú monografiu *Človek – profesia – rodina: Kapitoly z urbánnej etnológie*, ktorá je výsledkom jej dizertačnej práce. **Doc. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc.** a **PhDr. Daniel Luther, CSc.** boli zasa ocenení za spoločnú publikáciu – vedeckú monografiu *Kultúrna a sociálna diverzita na Slovensku II.: Cudzinci medzi nami*, ktorá je jedným z výstupov projektu 6 RP EÚ Sieť excelentnosti s názvom Sustainable Development in a Diverse World (Trvalo udržateľný rozvoj v diverzifikovanom svete) – SUS.DIV.

Mgr. Kamila Beňová
CVV UMB

NAŠI JUBILANTI

Viacerí zamestnanci univerzity oslavia v období mesiacov **máj – august 2011** významné životné jubileum. V mene všetkých zamestnancov, študentov a priateľov univerzity im srdečne blahozeláme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie, veľa pevného zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom i profesionálnom živote.

Redakčná rada

Helena Kleinová
Eva Mikulová
Iveta Murgašová
Helena Krištofiková
PaedDr. Miroslava Gašparová, PhD.
Miroslav Balko
RNDr. Gabriela Nedelová, PhD.

Doc. Ing. Mária Seková, PhD.
Kristína Šýkorová
PhDr. Juraj Šatánek, CSc.
Doc. PhDr. Marta Valíhová, CSc.
RNDr. Pavol Hrnčiar, CSc.
Mgr. Štefan Ligas, PhD.
Mgr. Peter Kypta

Ing. Cyril Hajduk
Prof. ThDr. Ján Liguš, PhD.
Mária Kymánová
Anna Klíncová
Anna Chlebovcová
JUDr. Ján Jančok
Ing. Alena Hrnčíriková

David Austin Cole
Ing. Pavel Gordan
Ing. Štefan Foltinský
Doc. RNDr. Bohuslav Sivák, CSc.
Eva Hrušková
Doc. PhDr. Miriam Olejárová, PhD.

PRÍSPEVKY Z PARTNERSKÝCH UNIVERZÍT

Mají se z univerzit stát pouze hráči ekonomického rozvoje?

Prednáška rektora Karlovej univerzity Václava Hampla na Európskom fóre vedy a techniky 2010

Když jsem začal přemýšlet o tématu, o jehož rozvedení jsem byl požádán – totiž „Mají se z univerzit stát pouze hráči ekonomického rozvoje?“ – jedna z prvních věcí, které mne napadly, bylo, že klíčovým slovíčkem tohoto hesla asi bude ono „pouze“. O tom, že univerzity jsou a vždycky byly významným motorem ekonomického vývoje, totiž není myslím pochyb. Jde tedy o to, jestli mají, nebo nemají být navíc ještě něčím jiným.

Než se ale podrobněji dostanu k této otázce, myslím, že je na místě přece jen trochu rozvést to, co jsem označil jako nepochybné, totiž roli univerzit jako hnací síly

ekonomického rozvoje. Pochopte prosím rektora staré „kameně“ univerzity, že – ač sám biolog – nikdy nemá pro inspiraci a poučení daleko k bohaté studnici skoro sedmisetleté historie své instituce. Dokument, který akademická obec Univerzity Karlovy i vzdělaná veřejnost České republiky chová ve velké úctě, zakládací listina pražské univerzity ze 7. dubna 1348, ukazuje, že ekonomického významu univerzity si byl při jejím založení velmi dobře vědom takový génius vedení a rozvoje země, jakým byl český král a později římský císař Karel IV. I když je tento dokument psán jazykem vzletným, obřadným, až skoro básnickým, přesto mezi důvody pro založení univerzity jasně mluví o prosperitě země, když říká: „Mezi tužbami našeho srdce a tím, co naši královskou mysl svou tíhou stále zaneprázdnňuje, její zřetel, starost a pozornost se stále obrací k tomu, aby naše české království, „... o jehož povznesení vši možnou horlivostí se staráme a o jehož čest a blaho všim svým snažením usilujeme, aby tak, jako se řízením Božím raduje z přirozené hojnosti zemských plodin, podle příkazu naší prozřavosti ... bylo ozdobeno množstvím učených mužů.“ Výsoké učení je stavěno vedle přírodních zdrojů jako další zdroj povznesení a blaha království.

Karel IV. nicméně jistě neměl na mysli univerzitu jako producenta inovací, jak se její role někdy – zvláště v posledních desetiletích – poněkud zúženě vykládá a chápe. Její mistři a studenti se tehdy nezabývali praktickými aspekty lepšího obdělávání polí, tkaní sukna či kování mečů. Ji vzdělání právníci, lékaři, učitelé, kněží a další vzdělanci ale penetrovali celou společnost a posouvali její celkovou vzdělanostní úroveň výše, včetně důrazu na správné používání rozumu, argumentace, důkazu... Navíc univerzita působila jako magnet, který do království atrahoval další zajímavé osobnosti odjinud a intelektuálně propojoval zemi s dalšími regiony a celou Evropou. I když se univerzity od té doby dramaticky proměnily, jejich hlavním posláním zůstává „prosycovat“ společnost kvalitními, vzdělanými, kultivovanými, racionálními, kreativními a samostatnými absolventy. Stejně jako intelektuální propojování světa.

S tím, jak rosla potřeba vzdělaných lidí pro chod společnosti – včetně ekonomického, silil i význam této hlavní role univerzity a dnes a do budoucna zůstává zásadní. Je to velmi dobře vidět na rychle rostoucích ekonomikách východní Asie. Univerzity Číny a Indie usilují o zlepšení své viditelnosti ve světové vědě a ve spolupráci s průmyslem, především ale cíleně a soustavně zvyšují počty absolventů, které vysílají do ekonomického života svých

zemí. A jejich přítomnost na pracovním trhu je až překvapivě rychle viditelná – stačí se podívat na růst podílu high-tech produktů na ekonomikách těchto zemí pár let po začátku cílených masivních investic do navyšování počtu studentů na vysokých školách v tomto regionu.

Nyní se tedy dostávám k otázce, zda kromě motoru ekonomického rozvoje mají univerzity být také ještě něčím jiným. Myslím, že ano. Dobře to ilustrují politici v České republice i v Evropské unii – a s nimi zřejmě i veřejnost – kteří kladou na univerzity stále další a další očekávání. Především se od univerzit žádá, když ne přímo zajištění, tak alespoň podstatný podíl na zajištění sociální rovnosti. Univerzitní titul je někdy chápán bezmála jako nárokové pojištění proti nezaměstnanosti. Univerzity mají podle některých zajistit, aby je studovala stejná proporce studentů z různých socioekonomických prostředí. Univerzity obecně tuto výzvu přijímají, i když není vůbec jednoduché, a možná někdy ani možné, jim dostat při zachování důrazu na kvalitu hlavní role univerzit.

Každopádně tento příklad ukazuje širší agendu univerzit. Univerzity by měly prostřednictvím svých absolventů i svým přímým působením nejenom podporovat ekonomický rozvoj společnosti, ale společenský rozvoj jako takový. Tím, že vzdělávají, kultivují a rozvíjejí lidi, kteří společnost tvoří, řídí, vedou a inspirují, přispívají univerzity k formování společnosti, v níž se žije lépe nejen po ekonomické stránce, ale i co se týče spokojenosti, bezpečnosti a naplňování sociálních, psychologických, kulturních, duchovních a intelektuálních potřeb jejích členů. Mimochodem, i této role si byl vědom a chtěl ji už citovaný Karel IV., když v zakládací listině univerzity použil takové pojmy jako povznesení, čest a vznešenost království a jeho obyvatel.

Většina z nás se asi shodne, že spokojené prožití lidského života má jakési dvě hlavní nohy, i když každé z nich různí lidé přisuzují různou sílu. Na jedné straně je to dostatečné materiální zabezpečení a na straně druhé užitečné začlenění do fungujícího lidského společenství. Univerzity významně participují na rozvoji obou těchto pilířů.

Zvláště v poslední době sílí volání po tom, aby univerzity byly výrazně více než dosud i přímými ekonomicky aktivními subjekty. Aby výsledky svého výzkumu daleko cíleněji konvertovaly na prodávatelné a prodávané zboží či služby, aby svou ne-výukovou činností přímo vydělávaly pro sebe, případně aby při tom také pomáhaly vydělávat jiným – typicky soukromým – subjektům. Pro některé typy institucí terciárního vzdělávání to může být i poměrně významná komponenta jejich mise, např. pro školy těsně spjaté s konkrétní velkou firmou nebo s regionálně významným průmyslovým odvětvím.

Obecně je ale potřeba velmi pečlivě dbát na to, aby excesivní tlak na produkci průmyslových inovací nenarušil hlavní misi univerzit, tedy kultivaci a rozvoj intelektu, odborného rozhledu a hloubky chápání souvislostí u jejich studentů (jakkoliv je zkušenost s praktickým využitím výsledků nepochybně obohacující a žádoucí). Ještě významnější je péče o to, aby přílišný důraz na „proprietaryzaci“ výsledků vědy nenarušil rozvoj vědy jako takové, zejména základního výzkumu, kde otevřená komunikace postupů a výsledků je základním principem, bez něhož si ji těžko představit. V tomto kontextu těžko nezapomenout známou pravdu o tom, že bez kvalitního a intenzivního základního výzkumu by brzy skomíral i inovační transfer. Z tohoto hlediska pořád platí, že univerzity jsou poměrně geniálním vynálezem, který využívá

to, čo výrobné podniky väčšinou ve veľkej miere robiť nemôžu alebo nechcú, totiž základný výskum, ako vhodné prostredie pre intelektuálny rozvoj ďalšej generácie.

Pred niekoľkimi dňami som navštívil prestížny Weizmannův inštitút v Izraelskom Rehovote (čo je mimochodom okrem iného aj vysoká škola). Ten podporuje iba základný výskum a očakáva od svojich pracovníkov maximálny nasadenie a výkony práve v základnom výskume, pričom z ich patentov sú odvodené ekonomické aktivity v hodnote 10 miliárd USD ročne. Tento príklad naznačuje význam delby rolí medzi inštitúciami na jednej strane a jednotlivcami, ktorí ju tvoria, na druhej strane. Veľké inštitúcie v zásade môžu sledovať paralelne niekoľko cieľov (v našom prípade okrem výuky a vedy tiež inovačný transfer), i keď by ona mala stále mať na pamäti jedno z základných manažerských pravidiel: „Focus on core business.“ Naproti tomu jednotliví akademickí pracovníci by mali mať možnosť sa plne koncentrovať na to, čo umia najlepšie, a neponáhľajú sa k prílišným záujmom. Prípadný inovačný transfer, tam kde je možný a rozumný, by mal byť predovšetkým starosťou špecializovaného pracoviska (aj keď jeho úspešnosť samozrejme priamo závisí na pochopení, vstúpenosti a kooperácii jednotlivých vedcov).

S takýmto centrom technologického transferu majú pomerne dlhú skúsenosť americké univerzity, podstatne kratšiu skúsenosť západoeurópske univerzity a u nás sme v podstate skôr v počiatkoch alebo v lepšom prípade mierne pokročilých začiatkoch. Na

našej univerzite beží Centrum pre prenos poznatkov a technológií UK (CPPT UK) po pilotnom prevode tretím rokom a má za sebou napríklad úspešnú realizáciu evropského patentu a založenie spin-off firmy. Pred podpisom je komplexná smlouva s medzinárodnou investičnou spoločnosťou špecializovanou na tento druh aktivít IP Group, vzhľadom k tomu, že nájsť dostatočne silného kapitálového partnera na domácej scéne nie je vždy možné.

Dámy a pánové, učíme svoje študenty, že vedecká štúdia má na základe získaných dát v závere konštatovať odpoveď na otázku, formulovanú v úvode. I keď tento môj príspevok nie je vedeckou štúdiou, pridržím sa tohto pravidla a odpovím: Ne, univerzity by nemali byť iba hráčmi ekonomického rozvoja. K ekonomickému rozvoju prispievajú, a to v prvom rade výchovou kvalitných absolventov a rozvojom vedomí. V primeranej miere by mali – zejména na inštitucionálnej úrovni – usilovať i o praktické a ekonomické zhodnotenie výsledkov svojej vedeckej práce. Mali by v tejto oblasti aktívne vyhľadávať a podporovať pozitívne prvky a v adekvátnej miere je rozvíjať. Pri tom ale musia trvať na svojom primárnom zodpovedaní za intelektuálny rozvoj nastupujúcej generácie, za rozvoj vedomí a za kultiváciu spoločnosti. Tak – naposledy citujú zakladateľskou bľu naša alma mater – aby „...prospěšný a chvalitebný záměr ... zrodil důstojné plody a aby vznešenost tohoto království byla rozmnožena utěšenými prvotinami novoty“.

PRÍSPEVKY FAKÚLT

Tlmočenie pre Európu

Prednášky tlmočníkov akreditovaných pri inštitúciách Európskej únie na oddelení prekladateľstva a tlmočníctva Fakulty humanitných vied (predtým Filologickej fakulty) sa už stali tradíciou. Z iniciatívy Katedry romanistiky aj tento rok zavítali na pôdu našej fakulty Mgr. Katarína Skačániová, vedúca slovenského tlmočnického oddelenia na Generálnom riaditeľstve pre tlmočenie Európskej komisie v Bruseli a Mgr. Viera Hanuliaková, ktorá poskytuje svoje služby akreditovanému tlmočníkovi ako tzv. free-lance v Európskom parlamente. Tentokrát však mala návšteva celouniverzitný rozmer, keďže prednášky boli určené študentom všetkých fakúlt Univerzity Mateja Bela, ktorí sa buď špecializujú na tlmočníctvo alebo študujú iný odbor, ale majú vynikajúce znalosti aspoň dvoch cudzích jazykov používaných na pracovných stretnutiach a rokovaníach v európskych inštitúciách.

Špeciálne pre študentov študijného odboru prekladateľstvo a tlmočníctvo bola určená „lahôdka“ v podobe simulovaného akreditačného testu, vďaka ktorému si mohli v predstihu na vlastnej koži vyskúšať, ako takýto test prebieha v reálnej situácii, keď ho podstupujú záujemcovia o miesta akreditovaných tlmočníkov priamo na jednotlivých pracoviskách EÚ. Študenti ocenili otvorený prístup zo strany „skúšobnej komisie“ pozostávajúcej z našich hostí, na základe ktorého si mohli vytvoriť jasnejšiu predstavu o požiadavkách a nárokoch spojených s prácou tlmočníka (dokonalá znalosť materinského jazyka vo všetkých registroch a štýloch, vysoký stupeň jazykovej kompetencie v dvoch cudzích jazykoch, rečové a psychologické predpoklady na tlmočenie, vedomosti o histórii a súčasnosti EÚ, všeobecný rozhľad čo sa týka domácej, medzinárodnej a predovšetkým európskej politiky, ekonomiky, histórie a kultúry). Na základe fundovaného a vyčerpávajúceho zhodnotenia ich vlastného tlmočnického výkonu

pčas testovania získali cennú spätnú väzbu, pomocou ktorej zistili, čomu treba pripisovať mimoriadnu dôležitosť, na čo si treba dať pozor a čo treba na ich výkonoch zdokonaľovať. Vďaka tomu sa môžu kvalitnejšie pripraviť a zvýšiť svoje šance uspieť pri skutočných akreditačných testoch.

Mnohým študentom pomohli prednášky lepšie sa zorientovať v postupnosti krokov, a testov, ktorými musia prejsť, ak sa chcú stať akreditovanými tlmočníkmi a pracovať pre inštitúcie EÚ, čo nie je vždy jednoduché a samotná príprava vôbec nie je ľahká. Na záver boli študenti podrobnejšie oboznámení s možnosťou absolvovať dvojsemestrálny kurz konferenčného tlmočenia, ktorý organizuje Koordináčne centrum Európskeho kurzu konferenčného tlmočenia v Bratislave v spolupráci s Európskou komisiou a Európskym parlamentom.

Návšteva Mgr. Kataríny Skačániovej a Mgr. Viery Hanuliakovej spojená s prednáškami a simulovaným testom bola nepochybne veľmi prínosná a umožnila študentom získať ucelenejšiu predstavu o náročnom povolaní tlmočníka v medzinárodných inštitúciách. Obidve opätovne ocenili neskrývaný živý záujem zo strany študentov, čo určite prispieje k šíreniu dobrého mena našej inštitúcie doma a na pracoviskách Európskej únie v zahraničí. Pri ich najbližšej návšteve na našej fakulte, na ktorú sa už teraz tešíme, budú učitelia a študenti z ostatných fakúlt u nás znovu vítaní.

Mgr. Dagmar Veselá, PhD.

Katedra romanistiky FHV UMB

oddelenie prekladateľstva a tlmočníctva

Autor fotografií: Mgr. Eva Reichwalderová, PhD.

Katedra romanistiky FHV UMB

oddelenie prekladateľstva a tlmočníctva

Naša spolupráca s Univerzitou Warminsko-Mazurskou v Olsztyni, Poľsko

Zo vzájomnej zmluvy o spolupráci medzi Univerzitou Warminsko-Mazurskej v Poľsku a našou univerzitou vyplynula spoluúčasť Právnickej fakulty UMB na organizácii medzinárodnej konferencie, ktorá sa uskutočnila v dňoch 17. – 18. marca 2011 v priestoroch Právnickej fakulty Univerzity Warminsko-Mazurskej v poľskom meste Olsztyn. Ďalším spoluorganizátorom medzinárodnej konferencie o Porovnávacom práve vo východnej a strednej Európe bola okrem domácej inštitúcie aj Univerzita Palackého v Olomouci (Česko) a vážnosť konferencie bola podporená aj prítomnosťou významných osobností z oblasti práva – prof. Christiana von Bara z Univerzity v Osnabrücku (Nemecko) a

prof. Alda Petrucciho z Univerzity v Pize (Taliansko).

Za našu fakultu sa konferencie zúčastnili traja predstavitelia: dekan fakulty prof. JUDr. Stanislav Mráz, CSc., prodekanka pre medzinárodné vzťahy a rozvoj PhD. Anna Schneiderová, PhD. a vedúci Katedry verejného práva doc. JUDr. Dušan Korgo, PhD.

S touto poľskou univerzitou rozvíjame spoluprácu aj v rámci programu Erasmus, čoho prvým dôkazom bol prednáškový pobyt troch poľských kolegov na našej fakulte (2. – 4. mája 2011) v rámci učiteľskej mobility. Prednášky sa uskutočnili na témy z oblasti medzinárodného a finančného práva a študenti ocenili uvoľnenosť prednášateľov, ktorí

napriek vážnosti prednášaných tém svoje vedomosti odovzdávali v odľahčenej atmosfére. V budúcom akademickom roku sa uskutoční prvá výmena študentov v rámci programu Erasmus.

Mesto Olsztyn je krásne historické mesto s pozostatkami bývalej nemeckej kultúry a architektúry a hrdí sa múzeom Mikuláša Kopernika, ktorý tu svojho času pobýval. Univerzitný komplex je rozsiahly a moderne vybudovaný a tvorí ho 16 fakúlt s vynikajúcou povestou, a preto aj z tohto dôvodu odporúčame kolegom z iných fakúlt nadviazanie užšej spolupráce s veľmi priateľskými kolegami z tejto univerzity.

PhDr. Anna Schneiderová-
Martuliaková, PhD.
Právnická fakulta UMB

Prečo áno dobrovoľníctvu v Európskej únii

Rok 2011 bol Radou Európskej únie vyhlásený za *Európsky rok dobrovoľníctva*, ktorého cieľom je podnieť a podporiť úsilie o vytvorenie podmienok pre občiansku spoločnosť

a dobrovoľníctvo a zviditeľnenie dobrovoľníckych činností.

Na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici sa dobrovoľníctvu už niekoľko rokov venujú pracovníci a pracovníčky Katedry sociálnej práce Pedagogickej fakulty v úzkej spolupráci s občianskym združením Centrum dobrovoľníctva, sídliacim na fakulte.

Naša univerzita sa v tomto roku aktívne zapojila do podujatia s názvom *Prečo áno dobrovoľníctvu v Európskej únii*, ktoré zorganizovala Informačná kancelária Európskeho parlamentu (IK EP) na Slovensku v spolupráci s C.A.R.D.O a Centrom dobrovoľníctva. Súčasťou podujatia, ktoré sa konalo 6. mája, boli tri aktivity, z toho dve sa konali na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Prvou z nich bola diskusia za účasti viacerých hostí: Roberta Hajšela, riaditeľa IK EP na Slovensku, Jany Žitňanskej, poslankyne Národnej rady SR, ktorá iniciovala prípravu zákona o dobrovoľníctve na Slovensku, Alžbety Mračkovej, výkonnej riaditeľky C.A.R.D.A., národného dobrovoľníckeho centra, a aktívnych dobrovoľníkov Janky Šolcovej a Ondreja Mäsiara. Účastníci a účastníčky diskusie sa dozvedeli, čo je dobrovoľníctvo, aké má formy, kde je možné získať informácie o dobrovoľníctve, ale aj o tom, ako je možné sa do takýchto

aktivít priamo zapojiť, či aká je situácia v oblasti právnej úpravy: dobrovoľníctva na Slovensku.

Druhá časť podujatia bola venovaná vernisáži výstavy víťazných fotografií s názvom „Dobrovoľníctvo cez objektív“. Organizátori odmenili troch autorov víťazných fotografií na tému dobrovoľníctvo. Najviac odbornú porotu zaujala fotografia Henricha Mišoviča, zobrazujúca dobrovoľníkov medzinárodného festivalu Nitra pri demontáži scény. Výstava 12 najlepších fotografií bola inštalovaná v priestoroch Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB do konca mája, pričom do decembra 2011 bude putovať po rôznych mestách Slovenska.

Diskusia inšpirovala mnohých, aby si zažili dobrovoľníctvo na vlastnej koži v Stredisku sociálnych služieb v Banskej Bystrici. Dobrovoľníci natierali plot, stavali skalku, vyrábali pomôcky pre klientov, čistili záhradu a rozprávali sa so seniormi – obyvateľmi zariadenia.

Touto cestou chceme poďakovať Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov za poskytnutie priestorov na realizáciu podujatia. Základnej umeleckej škole J. Cikkeru v Banskej Bystrici za hudobný sprievod vernisáže, hosťom, študentom a študentkám UMB a ďalším účastníkom a účastníčkam za ich prínos v diskusií a aktívnu dobrovoľnícku pomoc v Stredisku sociálnych služieb.

Zároveň všetkým srdečne pozývame na ďalšie aktivity podporujúce *Európsky rok dobrovoľníctva 2011*.

PhDr. Alžbeta Brozmanová-Gregorová, PhD.
Katedra sociálnej práce PF UMB

Katedra psychológie Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici jubiluje

V roku 2010 si Katedra psychológie Pedagogickej fakulty UMB (PF UMB) v Banskej Bystrici pripomenula 20. výročie svojho vzniku ako samostatného pracoviska Pedagogickej fakulty. Hoci história novodobej samostatnej katedry je relatívne krátka, jej minulosť je oveľa dlhšia. V priebehu uplynulých viac ako 50-tich rokov totiž katedra opakovane získavala a strácala svoju samostatnosť, a to v úzkej nadväznosti na vývoj katedry pedagogiky.

Už v roku 1953 sa na vtedy zriadené Vyššie škole pedagogickej v Banskej Bystrici vyučovali psychologické, ako aj pedagogické disciplíny ako súčasť učiteľského vzdelávania. V akademickom roku 1958/59 Dr. K. Kattoš spolu s PhDr. J. Miklešom položili základy samostatnej **Katedry pedagogiky a psychológie** (v tomto roku prišiel na katedru psychológ Július Boroš), ktorá existovala aj vtedy, keď sa Vyššia škola pedagogická pretransformovala na Pedagogický inštitút (rok 1959/60). Vznik Pedagogickej fakulty 1. 9. 1964 si vyžadoval aj personálne posilnenie Katedry pedagogiky a psychológie. V tomto období na katedre pracovali piaty učiteľ psychológie – Dr. J. Krňan, J. Balážia, V. Balážiová, M. Karabellyová a I. Glázerová.

V akademickom roku 1965/66 sa katedra rozdelila na dve samostatné katedry – Katedru pedagogiky a **Katedru psychológie**, ktorej vedúcim sa stal Dr. J. Krňan a túto funkciu zastával do 1. 10. 1971. Dva nasledovné roky (do roku 1973) viedol katedru J. Balážia. Počas tohto obdobia na katedru nastúpili ďalší učiteľia – Dr. L. Januška, Dr. A. Urbančeková a H. Nižňanská. Učiteľia katedry zabezpečovali výučbu psychologických disciplín v učiteľských štúdiách, rozvíjali aj vedeckovýskumnú činnosť zameranú najmä na problematiku osobnosti študenta učiteľstva, jeho motivácie pre danú profesiu. Pre odborný rast členov katedry malo veľký význam aj externé pôsobenie prof. L. Ďuriča, prof. J. Kurica a Dr. J. Hrubalu, zakladateľa Krajskej pedagogicko-psychologickej poradne v Banskej Bystrici.

Rozhodnutím vedenia Pedagogickej fakulty dňa 1. 10. 1973 zanikla v rámci štrukturálnych zmien Katedra učiteľstva pre ročníky 1. – 5. ZDŠ a niektorí jej členovia boli priradení na Katedru psychológie. Od začiatku akademického roka 1973/74 tak na katedre psychológie vzniklo oddelenie pre prípravu učiteľov národnej školy, oddelenie prípravy učiteľov pre ročníky 6. – 9. ZDŠ, oddelenie biológie dieťaťa a školskej hygieny a oddelenie didaktickej techniky. V tomto roku mala katedra

desať členov (Dr. J. Koday, J. Balážia, V. Balážiová, PhDr. I. Glázerová, PhDr. L. Januška, PhDr. A. Urbančeková, M. Kramáriková-Flešková, RNDr. K. Langstein, V. Roháriková a V. Oloch) a katedru viedol Dr. J. Koday. V ďalších rokoch pribudli na katedru noví členovia, čerství absolventi odboru psychológia, resp. pedagogická psychológia – M. Valihorová, S. Gnothová, V. Salbot, G. Sabolová a J. Krof. Sedemdesiate roky pre Katedru psychológie znamenali rozmach nielen v oblasti kvalifikačného rastu učiteľov, ale aj v oblasti vedeckovýskumnej a publikačnej, čoho prirodzeným dôsledkom bolo i to, že Katedra psychológie PF získala primerané postavenie a rešpekt medzi katedrami psychológie na iných vysokých školách. Viacerí učiteľia si zvýšili svoju kvalifikáciu, obhájili dizertačné práce (I. Glázerová, L. Januška, A. Urbančeková a J. Koday), za docenta sa habilitoval vedúci katedry J. Koday a všetci mladí odborní asistenti sa zapojili do vedeckej prípravy. Učiteľia katedry sa pravidelne zapájali do riešenia vedeckovýskumných úloh štátneho a rezortného plánu výskumu, v rámci ktorých sa ďalej venovali otázkam osobnosti učiteľa a jeho profesionálneho vývinu, vybraným otázkam psychologickej práce, problematike motivácie učenia sa žiakov základných a stredných škôl, hodnotenia a klasifikácie, tvorivosti žiakov. Katedra organizovala viaceré odborné semináre v rámci fakulty, podieľala sa na organizácii celoslovenských podujatí (napr. 5. celoslovenský seminár o vyučovacích prostriedkoch na slovenských vysokých školách – rok 1975, Psychologické dni SPS organizované PF v roku 1977 v Banskej Bystrici). Katedra rozvíjala pracovné kontakty s katedrami psychológie v ČSSR (Bratislava, Praha, Prešov a Nitra), ako aj so zahraničnými učiteľskými fakultami, najmä v Egri, Erfurte (v bývalej Nemeckej demokratickej republike) a Tule (v bývalom Sovietskom zväze). Katedra bola iniciátorom niekoľkých pracovných stretnutí učiteľov katedri psychológie z fakúlt pripravujúcich učiteľov, na ktorých si odovzdávali skúsenosti z psychologickej prípravy študentov učiteľstva.

V akademickom roku 1980/81 bola katedra na základe organizačných zmien na Pedagogickej fakulte opäť pričlenená ku katedre pedagogiky a vznikla **Katedra pedagogiky a psychológie**, ktorá sa členila na tri oddelenia (oddelenie pedagogiky a pedagogickej praxe, oddelenie psychológie, súčasťou ktorého bola aj didaktická technika a oddelenie pedagogiky detského a mládežníckeho hnutia a spoločensko-politickej praxe). Vedúcim katedry sa stal

doc. PhDr. J. Koday, CSc. V roku 1986 ho vo funkcii vystriedal doc. RSDr. J. Brinda, CSc., ktorý bol vedúcim katedry do začiatku r. 1990. Vedúcou oddelenia psychológie na spoločnej katedre bola doc. PhDr. I. Glázerová, CSc. V tomto období na oddelení psychológie pôsobilo sedem učiteľov (doc. J. Koday, doc. I. Glázerová, Dr. J. Balážia, Dr. M. Flešková, Dr. G. Sabolová, Dr. V. Salbot a Dr. M. Valihorová). V priebehu 80-tich rokov všetci učiteľia ukončili vedeckú prípravu, takže oddelenie psychológie dosiahlo plnú kvalifikovanosť. Učiteľia sa aj v tomto období, okrem pedagogických povinností, venovali vedeckovýskumnej práci, najmä problémom pedagogickej psychológie a jej výsledky prezentovali na viacerých odborných seminároch a konferenciách.

V januári roku 1990 sa katedra opäť rozdelila na samostatnú Katedru pedagogiky a **Katedru psychológie**. Vedúcou Katedry psychológie bola krátko PhDr. G. Sabolová, CSc., od 1. 9. 1990 do 1. 9. 1992 PhDr. M. Flešková, CSc. Po vzniku Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici 1. júla 1992 sa Katedra psychológie stala jednou z katedri Pedagogickej fakulty a presťahovala sa z budovy bývalej PF na Tajovského ulici do priestorov vyčlenených pre pedagogickú fakultu v mestskej časti Radvaň. Dr. M. Fleškovú, ktorá sa stala prodekanou pre vedu, výskum a zahraničné vzťahy PF UMB vo funkcii vedúcej katedry vystriedala Dr. M. Valihorová, ktorá ju vykonávala do leta r. 1994, kedy sa stala prorektorkou pre výchovno-vzdelávaciu činnosť UMB. V 90-tých rokoch nastúpili na katedru noví členovia – PhDr. A. Furman, PhDr. S. Kariková, Mgr. V. Poliach, PhDr. L. Miškolciová, prof. PhDr. L. Ďurič, DrSc., prof. PhDr. V. Kačáni, DrSc. a dvaja učiteľia (doc. Glázerová, Dr. Balážia) odišli do dôchodku. V období 1994 – 2002 katedru viedol Dr. V. Salbot, CSc.. V roku 1999 sa Pedagogická fakulta presťahovala do zrekonštruovaných priestorov na Ružovú ulicu, časť Sásová, Banská Bystrica.

V priebehu rokov 2000 – 2010 došlo na katedre k ďalším personálnym zmenám. V rokoch 2002 – 2005 bola vedúcou katedry doc. PhDr. M. Flešková, CSc.. Keďže v roku 2005 sa doc. Flešková stala prodekanou PF pre vedu a výskum, vedenie katedry prevzala doc. PhDr. M. Valihorová, CSc. do decembra 2008. Doc. PhDr. M. Flešková, CSc. v roku 2008 prešla pracovať na Ekonomickú fakultu UMB a niektorí učiteľia prestali pôsobiť na katedre (Dr. Sabolová a tiež prof. Ďurič a prof. Kačáni). V dôsledku organizačných zmien na UMB v roku 2008, v rámci ktorých došlo k zlú-

čeníu pracovísk rovnakého zamerania na univerzite, boli ku Katedre psychológie PF priradení traja psychológovia pôvodnej Katedry andragogiky a psychológie Fakulty humanitných vied – PhDr. Z. Vašašová, PhD., Mgr. L. Ďuricová, PhD., a doc. PhDr. J. Oravcová, PhD., ktorá od januára 2009 zastáva funkciu vedúcej katedry. V priebehu týchto rokov prišli aj ďalší učitelia, ktorí pôsobia na katedre aj v súčasnosti. Väčšina členov katedry dosiahla význačné zvýšenie svojej kvalifikácie, resp. pracujú na svojom kvalifikačnom raste. Na katedre pracuje 20 učiteľov, z toho 2 profesori (prof. S. Kariková, prof. K. Paulík), 3 docenti (doc. M. Valihorová, doc. V. Salbot, doc. J. Oravcová), 9 učiteľov s hodnosťou PhD. (PhDr. L. Miškolciová, PhD., Mgr. V. Poliach, PhD., PaedDr. L. Pašková, PhD., PaedDr. Z. Heinzová, PhD., PhDr. V. Jozafová, PhD., PhDr. Z. Vašašová, PhD., Mgr. L. Ďuricová, PhD., PaedDr. B. Žitniaková-Gurgová, PhD., PaedDr. L. Kaliská, PhD.) a ďalších 6 kolegov (Mgr. M. Šimkovič, Ing. Mgr. E. Nábělková, Mgr. J. Stehlíková, Mgr. M. Vaňová, PhD. A. Blánariková, PhDr. P. Kopp).

Činnosť Katedry psychológie za 20 rokov jej samostatného fungovania bola a je skutočne bohatá. Katedra garantuje a zabezpečuje realizáciu **troch akreditovaných študijných programov** (učiteľstvo akademických predmetov – psychológia v kombinácii Bc. a Mgr. stupeň, psychológia Bc.), rozširujúceho (v súčasnosti kvalifikačného) štúdia programu učiteľstvo akademických predmetov – psychológia, podieľa sa na garancii spoločného základu učiteľských štúdií na UMB. Ďalej zabezpečuje výučbu psychologických disciplín vo všetkých učiteľských programoch UMB (na troch fakultách – PF, FHV, FPV), ako aj v ďalších neučiteľských programoch univerzity (sociálna práca, predškolská pedagogika, andragogika, doplnkové pedagogické štúdium) a grantových vzdelávacích projektoch UMB (napr. vysokoškolská pedagogika, rozvoj znalostných a pedagogických kompetencií pracovníkov vedy a výskumu a doktorandov na UMB). V čase pôsobenia prof. L. Ďuriča a neskôr prof. V. Kačániho na katedre pedagogická fakulta získala oprávnenie realizovať habilitačné a inauguračné konanie v odbore pedagogická psychológia a stala sa garantom doktorandského štúdia v tom istom odbore. V tomto období boli vytvorené podmienky pre kvalifikačný rast viacerých členov katedry, ale aj kolegov (doktorandov, docentov a profesorov) zo Slovenska a Českej republiky, čím katedra výrazne prispela k stabilizácii a rozvoju viacerých kateder psychológie na Slovensku. Tieto oprávnenia, žiaľ, za-

nikli v dôsledku predčasného úmrtia prof. Kačániho v roku 2007.

Vedeckovýskumná činnosť katedry sa tematicky rozšírila z pôvodného zamerania orientovaného prevažne na problémy učiteľského vzdelávania, osobnosti učiteľa, žiaka a pod. o ďalšie témy, ktoré boli riešené v rámci grantových projektov – napr. psychológia osobných hodnôt a hodnotovej orientácie mládeže, kvalita života vysokoškolákov, výkonová motivácia, tvorivosť, učebné a kognitívne štýly žiakov, násilie na školách, pôsobenie médií a reality show (VEGA), koncepcia využitia predmetu „etická výchova“ v SR a vo vybraných európskych krajinách (APVV). V súčasnosti sú na katedre riešené 2 grantové úlohy VEGA (Overovanie psychometrických vlastností nástroja na meranie črtovej emocionálnej inteligencie, Overovanie metodiky na meranie Triarchickej koncepcie inteligencie R. J. Sternberga v slovenských podmienkach) a 4 grantové úlohy UGA (Univerzitná grantová agentúra – Životná zmyslupnosť ako prediktor subjektívnej pohody adolescentov, Rozvoj logického a matematického myslenia rómskych žiakov mladšieho školského veku, Perfekcionizmus vo vzťahu k vybraným osobnostným premenným, Emocionálna inteligencia a jej rozvíjanie u žiakov mladšieho školského veku). Učitelia katedry participujú na realizácii ďalších projektov – napr. inštitucionálnom projekte Ministerstva školstva SR zameranom na vzdelávanie a utváranie identity u Slovákov žijúcich v zahraničí.

Významnou súčasťou činnosti Katedry psychológie je **rozvíjanie línie školskej psychológie**, spojenej s dlhoročným úsilím o systemizáciu miesta školského psychológa, vypracovanie koncepcie jeho práce a materiálov pre jeho kariérny rast. Táto činnosť intenzívne začína už v roku 1990, kedy sa členovia katedry (PhDr. A. Furman, CSc. a doc. PhDr. Marta Valihorová, CSc.) podieľali na založení Asociácie školskej psychológie na Slovensku, do činnosti ktorej sa katedra aktívne zapojila, a to aj aktívnou prácou vo výbere asociácie. Zásľuhy na rozvoji tejto línie má najmä doc. PhDr. Marta Valihorová, CSc., ktorá je v súčasnosti predsedníčkou výboru Asociácie školskej psychológie SR a ČR.

Je samozrejmé, že katedra v danom období organizovala, resp. sa podieľala na organizácii mnohých **odborných podujatí, medzinárodných vedeckých konferencií**, a to najmä v rámci línie školskej psychológie. Napr. v roku 1993 XV. kolokvium ISPA (Medzinárodná asociácia školskej psychológie), Novinky v pedagogické a školní psychologii (Trenčín, 1996). Podujatie „Novinky v pedagogické a školní psychologii“, ktoré sa organizuje striedavo

jeden rok v ČR a SR, je od roku 2004 realizované na Slovensku pod názvom „Ďuričove dni“ na počesť významného predstaviteľa školskej psychológie (v súvislosti s výročím jeho úmrtia), a to na rôznych katedrách psychológie SR. Vytvorila sa tak tradícia stretnutí, z ktorých konferenciu v roku 2006 (s témou „Násilie na školách“) a ostatnú v roku 2010 (s témou „Zdravá škola“) organizovala Katedra psychológie PF v Banskej Bystrici. V roku 2004 bola tiež Katedra psychológie poverená Slovenskou psychologickou spoločnosťou organizovať celoštátne kolo ŠVOUČ.

Katedra udržiava **kontakty s mnohými psychologickými pracoviskami** na Slovensku (Bratislava, Nitra, Prešov, Košice), ale aj v Českej republike (Praha, Ostrava, Olomouc, Pardubice), v spolupráci s ktorými organizuje každoročne medzinárodnú konferenciu pod názvom „Aktuálne otázky pedagogiky, psychológie a poradenstva“. V posledných rokoch sa zintenzívnila spolupráca s vysokoškolskými pracoviskami v Poľskej republike (Opole, Bydgoszcz, Leszno, Zielona Góra) a University of Yale, USA – participácia na realizácii medzinárodného projektu AURORA. Okrem výmeny skúseností ide najmä o aktívnu účasť na konferenciách, odborných podujatiach a vzájomnú publikačnú činnosť. V roku 2011 nadviazala katedra spoluprácu s talianskou organizáciou A.I.S.C.O., ktorá zastrešuje inštitúcie zaoberajúce sa prevenciou a liečbou závislostí v regióne Benátky. V marci 2011 navštívili katedru zástupcovia centra SERT – Servizio di Alcolologia a S.E.P.S – Servizio Educazione e Promozione della Salute a bola uzatvorená dohoda o organizácii tréningu študentov psychológie pre vedenie peer skupín.

Katedra tiež rozvíja spoluprácu s pracoviskami praxe stredoslovenského regiónu, formou organizovania pravidelných odborných seminárov (3x ročne), za aktívnej účasti odborníkov – psychológov z praxe.

Publikačná činnosť katedry za obdobie 20 rokov nemožno vymenovať. Okrem toho, že členovia katedry sú členmi redakčných rád viacerých domácich a zahraničných časopisov (Školský psychológ, The New Educational Review, Psychologie a její kontexty), publikovali mnoho monografií, vysokoškolských učebníc, učebných textov, vedeckých a odborných štúdií v časopisoch, vedeckých a konferenčných zborníkov doma i v zahraničí.

V roku 2011 katedra organizuje medzinárodnú vedeckú konferenciu „Aktuálne otázky pedagogiky psychológie a poradenstva“, ktorá je už siedmou konferenciou v linii spolupráce katedry s pracoviskami v Českej republike a súčasne konferenciou, na ktorej si pripomenieme

20. výročie založenia a nepretržitého trvania existencie samostatnej Katedry psychológie na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici.

Na tejto konferencii iste odznie želanie, aby Katedra psychológie ďalej úspešne rozvíjala svoju činnosť v oblasti pedago-

gickej, vedeckovýskumnej i publikačnej. K tomuto želaniu sa prikláňajú aj všetci pracovníci katedry s presvedčením, že Katedra psychológie PF UMB nielen vzhľadom na svoju minulosť, ale aj svoju súčasnosť, bude aj v budúcnosti patriť k významným akademickým pracoviskám,

ktoré svojou činnosťou prispievajú k výchove dobre pripravených učiteľov psychológie, psychológov, ako aj k rozvoju psychológie ako vedy.

*Doc. PhDr. Jitka Oravcová, PhD.
vedúca Katedry psychológie PF UMB*

Pracovné stretnutie partnerov projektu TEMPUS MIBET v Tirolsku

Ekonomická fakulta UMB (EF UMB) je od roku 2005 zapojená do už tretieho projektu TEMPUS, ktoré sú zamerané na vzdelávanie v cestovnom ruchu a určené krajinám bývalého Sovietskeho zväzu. Vyše 45-ročné skúsenosti so vzdelávaním a vedeckým výskumom cestovného ruchu tak môžu využiť pracovníci Katedry cestovného ruchu a spoločného stravovania EF UMB pri ich transfere v krajinách, ktoré získali nezávislosť po roku 1990 a začali budovať vysokoškolské vzdelávanie pre potreby cestovného ruchu.

Prvý z projektov TEMPUS bol zameraný na „Vytvorenie systému prípravy a zvyšovania kvalifikácie vedúcich a odborných pracovníkov pre priemysel cestovného ruchu Bieloruskej republiky“. Na to nadväzoval druhý projekt MIBET zameraný na „Modernizáciu a uplatňovanie podnikateľsky orientovaných študijných programov pri príprave absolventov pre priemysel cestovného ruchu v Bieloruskej republike“ s dôrazom na uplatňovanie princípov Bolonského procesu. Tretí z projektov WENET zahŕňa okrem Bieloruska aj Ukrajinu a Gruzínsko a je zameraný na „Sieť elektronického distančného vzdelávania v cestovnom ruchu“.

Kontraktorom projektu MIBET je Univerzita v Paderborne (SRN) s tromi partnermi z EÚ – UMB Banská Bystrica, VŠE Praha, EURAC Bolzano a konzorciom šiestich bieloruských univerzít, na ktorých sa organizuje štúdium cestovného ruchu vrátane štátnych orgánov zainteresovaných na rozvoji cestovného ruchu v Bielorusku. Koordinačné stretnutie partnerov projektu bolo na UMB v Banskej Bystrici v apríli 2010 a v marci 2011 na Európskej akadémii EUREC v Južnom Tirolsku.

Tirolsko je spolkovou krajinou v západnej časti Rakúska s hlavným mestom Innsbruck. Najväčšie príjmy krajine plynú z cestovného ruchu. Južné Tirolsko bolo v roku 1919 saintgermainskou zmluvou pripojené k Taliansku a má názov Trentino-Alto Adige. Tvoria ho dve provincie Bolzano a Trento. Väčšina obyvateľstva v Alto Adige hovorí nemecky. S Rakúskom je tento kraj spojený Brennerským priesmykom. Obidve časti tvorí hornatá krajina s horami vysokými 3500 až 3800 m n. m.. Program stretnutia pripravili zástupcovia Európskej akadémie EURAC Bolzano a zúčastnilo sa ho 16 zástupcov z Bieloruska a 10 zástupcov z členských štátov EÚ vrátane pracovníkov UMB (prof. M. Vetráková, doc. J. Kučerová, prof. M. Gúčík).

Počas 6-dňového stretnutia účastníci navštívili najskôr Innsbruck a jeho okolie v Rakúsku, kde sa oboznámili s podmienkami rozvoja tohto olympijského mesta, komplexom Olympia World, Nordkettenbahn, Svarowski Kristalwelten a prehliadli si aj Alpskú ZOO. Pri transfere z Innsbrucku do Bolzana navštívili aj moderné biatlonové centrum Antholz. Tu okrem prednášky o vplyve veľkých podujatí na regionálny rozvoj (prof. H. Pechlaner) diskutovali aj s prezidentom národného zväzu biatlonu a viceprezidentom Medzinárodnej únie biatlonu pánom Daschlerom, okrem iného aj o postavení slovenského biatlonového strediska v Osrbli v rámci centier biatlonu vo svete.

Druhá časť programu bola v Európskej akadémii EURAC Bolzano. EURAC vznikol pred 15 rokmi a v súčasnosti má 320 zamestnancov. Okrem centrál v Bolzane má pracoviská

v Bruseli, Ríme a Viedni. Akadémia má 11 výskumných ústavov a zaoberá sa napr. menšinami a ich jazykmi, trvalo udržateľným rozvojom v horských regiónoch, genetikou a jej vplyvom na výskyt ochorení v Južnom Tirolsku.

Jeden deň bol venovaný prezentácii stavu riešenia projektu MIBET (prof. Kabuškin) a zabezpečením plánu aktivít ešte v roku 2011 (prof. Rosenthal).

Nasledujúci deň sa pozornosť sústredila na prednášky na vybrané témy: „Prieskum názorov hostí v cestovnom ruchu – základné princípy a metodika výskumu imidžu a spokojnosti návštevníkov regiónu Bodamského jazera“ (prof. Steinecke), „Rozvoj a zavádzanie nových technológií v hotelovom sektore“ (prof. Fuchs), „Vidiecky cestovný ruch v Českej republike“ (Dr. Jarolímková), „Eko/agroturistika na Slovensku spolu s prezentáciou agroturistických produktov“ (zástupcovia UMB) a „Eko/agroturistika v Južnom Tirolsku“ (Dr. Herntrei). Nasledujúci deň absolvovali účastníci exkurziu po Južnotirolskej vínné ceste.

Jedným zo záverov pracovného stretnutia partnerov v projekte MIBET sú aj týždňové semináre na regionálnych univerzitách v Bielorusku. Slovenskí partneri zabezpečia cyklus prednášok a seminárov z marketingového manažmentu cieľového miesta cestovného ruchu pre študentov cestovného ruchu na Štátnej univerzite J. Kupalu v Grodne v septembri 2011.

Účastníci ocenili nielen kvalitne pripravený odborný program, ale aj možnosť spoznať podmienky rozvoja cestovného ruchu v obidvoch častiach hornatého Tirolska. Všetci partneri oceňujú veľký prínos projektu k reštrukturalizácii študijných programov cestovného ruchu v Bielorusku a s tým spojenú pomoc pri vytváraní predpokladov pre rozvoj univerzitného vzdelávania v cestovnom ruchu v zmysle Bolonského procesu, ako aj získanie najnovšej zahraničnej odbornej literatúry, modernej informačnej a komunikačnej techniky, didaktických technológií a v neposlednom rade aj know-how v rozvoji cestovného ruchu.

*Prof. Ing. Marian Gúčík, PhD.,
Doc. Ing. Jana Kučerová, PhD.
Ekonomická fakulta UMB*

Stredoškoláci u nás úspešne analyzovali dáta z LHC

Od roku 2005 sa Katedra fyziky Fakulty prírodných vied UMB každoročne zapája do podujatia o časticovej fyzike pre stredoškolákov známeho ako *International Particle Physics Masterclasses*. Tento rok však bol výnimočný. Vlni uvedli v CERNe úspešne do prevádzky urýchľovač LHC. V marci sme mali možnosť byť medzi prvými, kto si siahol na dáta namerané na tomto urýchľovači – samozrejme okrem fyzikov, ktorí na experimentoch v CERNe pracujú.

Masterclasses sú koordinované medzinárodnou pracovnou skupinou pre popularizáciu časticovej fyziky (International Particle Physics Outreach Group, IPPOG) a v rovnakom dni sa konajú paralelne na niekoľkých inštitúciách vo svete. Takto to beží tri týždne, takže celkovo sa tento rok zapojilo 99 inštitúcií a okolo 8000 študentov. Naša univerzita bola prvou zo šiestich slovenských inštitúcií a privítali sme u nás 48 stredoškolákov.

Program je podobný ktorémukolvek na svete. Dopoludnia sú prednášky, ktoré majú účastníkov pripraviť na popoludňajšie praktické cvičenie. Na ňom sa analyzujú skutočné dáta namerané v experimentoch v CERNe. Program končí videokonferenciou, ktorú vedú moderátori z CERNu a pripájajú sa všetci, ktorí v ten deň analyzovali rovnaké dáta. Na záver je pre všetkých pripravený kvíz.

Hneď zo začiatku bolo zjavné, že tohtoročné Masterclasses budú pre nás prinajmenšom veľkou výzvou, ak sa rovnou neskončia katastrofou. Namiesto praktického cvičenia založeného na meraniach staršieho urýchľovača LEP, ktorý v CERNe doslúžil v roku 2001, boli na programe dáta z LHC. Rozdiel v analýze je asi ako rozdiel medzi šoférom malého osobného auta a autobusu. Najskôr sme sa museli naučiť analyzovať nové dáta. Nakoniec sa ale ukázalo, že cvičenie s novými dátami bolo dobrým ťahom. V prieskume, ktorý často po skončení akcie robíme, sa praktické cvičenia prvýkrát ukázali pre účastníkov zaujímavejšie ako prednášky. O kvalite podujatia u nás svedčí

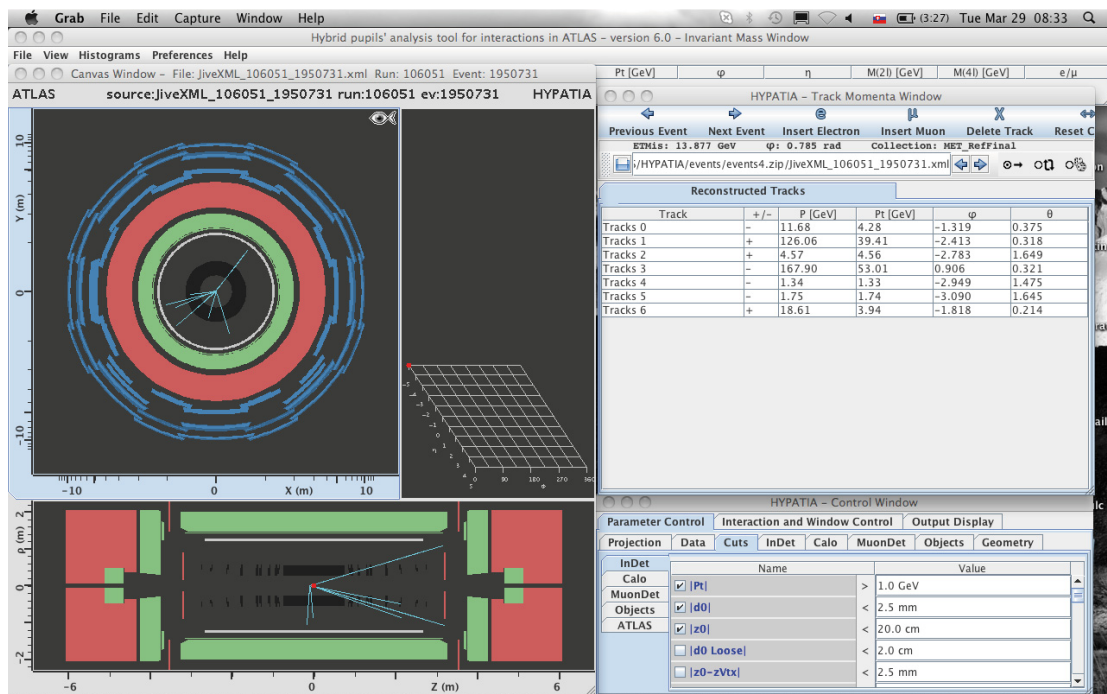
Študentka katedry fyziky Katarína Krišková konzultuje analýzu zrážky s účastníkmi Masterclasses

aj fakt, že až tri naše tímy zodpovedali v záverečnom teste úplne všetky otázky správne!

Apropo, prieskum. Vďaka našim študentkám Katke Kriškovej a Majke Beniačíkovej (3. ročník bakalárskeho stupňa štúdia) sme prieskum odozvy na Masterclasses uskutočnili u 175 účastníkov na celom Slovensku. Až 21 % z nich sa vyjadrilo, že Masterclasses ovplyvňuje ich rozhodnutie ohľadom ďalšieho štúdia. Naše výsledky zaujali aj účastníkov aprílového stretnutia IPPOGu v Košiciach, ktoré naša univerzita spoluorganizovala.

Masterclasses by nemohli byť u nás také úspešné bez pomoci kolegov z Katedry fyziky FPV a bez našich študentov. Dôležitou je tiež finančná podpora agentúry APVV v rámci projektu LPP-0059-09.

Doc. dr. rer. nat. Boris Tomášik,
koordinátor akcie Masterclasses na UMB
Katedra fyziky FPV UMB

Ukážka softvéru Atlantis, v ktorom boli analyzované záznamy zrážok z LHC

Cieľom vzdelávania je človek

V apríli 2011 navštívil v rámci programu Socrates/Erasmus Katedru fyziky Fakulty prírodných vied UMB Dr. Richard Walton zo Sheffield Hallam University (SHU) v anglickom Sheffielde.

S Centrom pre prírodovedné vzdelávanie SHU Katedra fyziky už takmer dve desiatky rokov spolupracuje v oblasti rozvoja školského kurikula, prípravy učiteľov prírodovedných predmetov a popularizácie prírodných vied. Ovocím tejto spolupráce bol najmä úspešný projekt TEMPUS „Príprava učiteľov prírodovedných predmetov 2000“, ktorý kládol dôraz na využívanie medzipredmetových vzťahov a integrované prístupy vo vyučovaní prírodných vied v rámci univerzitnej prípravy budúcich učiteľov.

Fyzik Dr. Richard Walton vedie v Centre pre prírodovedné vzdelávanie SHU tím zaoberajúci sa popularizáciou prírodovedného vzdelávania, ktorý koordinuje rozličné aktivity a projekty s prírodovedným, technickým, inžinierskym a matematickým zameraním určené pre školy i širokú verejnosť. Dr. Walton je aj filozofom, teológom a kňazom Anglikánskej cirkvi.

Téma popularizácie prírodovedných predmetov a ich zatraktívnenia u mládeže i širšej verejnosti rezonovala aj vo všetkých jeho aktivitách počas tohtoročného pobytu v Banskej Bystrici.

Prvou z týchto aktivít bola prednáška „Fyzika v kuchyni“, zacielená hlavne na študentov stredných škôl. Pred preplnenou posluchárňou demonštroval množstvo zaujímavých experimen-

tiáciou pre organizovanie podobných popularizačných aktivít. V ankete po skončení prednášky vyzdvihovali tiež množstvo dobrých námetov na rôzne typy experimentov, ktorým sa počas prednášky naučili. „Znovu som si potvrdil, aká je fyzika krásna“, uzavrel jeden zo študentov.

Študentom učiteľstva fyziky sa Dr. Walton špeciálne venoval na hodine didaktiky fyziky, v rámci ktorej ich oboznámil s projektom Planet SCICAST, prinášajúcim veľa nápadov pre vyučovanie fyziky. Skupiny študentov pod jeho dohľadom potom spoločne zostrojili a odskúšali demonštračný vlnostroj a rakety z jednoduchých pomôcok.

Na stretnutí s pracovníkmi katedry fyziky v rámci seminára z fyziky a didaktiky fyziky Dr. Walton predstavil svoj najnovší projekt RA3: Rodinné učenie sa (Family Learning: the RA3 project), ktorý využíva prírodovedné vzdelávanie ako nástroj na podporu regionálneho rozvoja. Tento projekt je financovaný regionálnou rozvojovou agentúrou pre oblasť Yorkshire a Humber. Oblasť Južnej Yorkshire patrí medzi tie časti Európskej únie, v ktorých bolo nutné urobiť významné zmeny v ekonomickej oblasti. Tradičné priemyselné odvetvia, ako výroba ocele a uhoľné bane, tu boli podstatne zredukované, v regióne

bola veľká nezamestnanosť. Preto bolo nevyhnutné vytvoriť pracovné príležitosti v nových odvetviach a vzdelávať mladých ľudí s dôrazom na rozvoj zručností, nadobudnutie ktorých im umožní uplatniť sa na trhu práce.

Viacere výskumy ukázali, že na úroveň výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov v škole má rozhodujúci vplyv ich rodinné prostredie. Projekt sa preto zamerával na podchytenie rodičov, aby sa učili prírodné vedy, matematiku, inžinierske a technické predmety spoločne so svojimi deťmi v rámci aktivít neformálneho vzdelávania organizovaných pre skupiny rodín.

Dr. Walton ukázal, aké výsledky sa počas štvorročnej systematickej práce s rodinami dosiahli. Podrobnejšie informácie (vrátane DVD) o tomto projekte sú pre prípadných záujemcov k dispozícii na Katedre fyziky Fakulty prírodných vied UMB.

Na záver svojho pobytu v Banskej Bystrici bol Dr. Walton 7. apríla hosťom Vedeckej kaviarne. Bola usporiadaná netradične v priestoroch Jazzového klubu na Hornej ulici 12. Potešilo nás, že polovica návštevníkov, ktorí sem našli cestu, bola z mimouniverzitného prostredia: žiaci stredných škôl, pracujúci z rôznych odvetví, aj dôchodkyňa. O oživenie atmosféry sa postaralo jazzové trio Martin Uhrek Band.

Témou kaviarne bola komunikácia vedy pre verejnosť. Dr. Walton uviedol tému niekoľkými myšlienkami. Hovoril o tom, prečo je potrebné a užitočné sa tejto oblasti venovať a ako vedu prijíma verejnosť. Keďže má s popularizáciou vedy bohaté a dlhoročné skúsenosti, svoje rozprávanie vždy doložil konkrétnymi skúsenosťami a príbehmi. Napríklad, pozorovanie, že najlepšie

to, viacere s aktívnou účasťou divákov. Organizátorov milo prekvapili spontánne reakcie žiakov, ktorým nerobilo problém sledovať celú prednášku v angličtine, preložené boli len niektoré odborné fyzikálne pojmy.

Pre prítomných študentov učiteľstva bola prednáška vynikajúcou lekciami komunikácie medzi učiteľom a žiakmi, aj inšpi-

verejnosť reaguje na dve témy: vesmír a dinosaury. Bolo veľmi milé počúvať tiež o trapasoch, ktoré sa mu pritom stali, napríklad aj v živom rozhlasovom vysielaní.

Večerné posedenie s Dr. Waltonom v jazzovom klube bolo veľmi príjemným a obohacujúcim záverom jeho návštevy u nás. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu!

Jana Raganová, Boris Tomášik
Katedra fyziky FPV UMB

Spolupráca Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Asociácie lekárníkov Slovenska

Už viac ako dva roky existuje spolupráca medzi Ekonomickou fakultou UMB v Banskej Bystrici a Asociáciou lekárníkov Slovenska (ALS) zásluhou iniciatívy generálneho riaditeľa ALS Júliusa Ondreja. Prišiel s myšlienkou ako využiť potenciál fakulty v problematike ekonomiky, manažmentu a marketingu podniku v podmienkach verejných lekární, ktorých pozícia a situácia sa v dôsledku liberalizácie a následne rastúcej konkurencie začala stávať čoraz náročnejšia a začala vyžadovať prístup s trhovou orientáciou. Naše aktivity začali najskôr prvými rozhovormi, hľadaním spoločných oblastí a v roku 2009 zastrešením v podobe zmluvy o spolupráci. Na pôde Ekonomickej fakulty UMB bola dňa 23. apríla 2009 podpísaná zmluva o spolupráci s ALS v zastúpení: za Ekonomickú fakultu UMB dekanou prof. Ing. Máriou Uramovou, PhD. a na strane ALS generálnym riaditeľom doc. Ing. PhDr. Júliusom Ondrejom, PhD. Predmetom zmluvy bolo definované partnerstvo a spolupráca, propagácia štúdií, služieb, edičnej činnosti a poradenstva medzi obidvoma zmluvnými stranami. Slávnostného aktu sa zúčastnili všetci, ktorí nejakým spôsobom naplňujú našu spoluprácu, teda prodekan EF UMB pre rozvoj Ing. Ladislav Klement, PhD., prof. Helena Kuvíková a Ing. Jana Štrangfeldová, PhD. z Katedry verejnej ekonomiky a Ing. Janka Táborecká-Petrovičová, PhD. z Katedry ekonomiky a manažmentu podniku EF UMB.

Ako garant spolupráce medzi EF UMB a ALS môžeme konštatovať, že vzťah medzi obidvoma inštitúciami je bezproblémovo fungujúci, intenzívny, ľudský, obohacujúci a v rámci fakulty považovaný za jeden z najukážkovejších a najaktívnejších. V rámci spolupráce sú každý rok na oboch katedrách vypisované témy bakalárskych a diplomových prác orientovaných na aplikáciu ekonomických, manažérskych a marketingových princípov v podmienkach verejných lekární. Doc. J. Ondrej každoročne oponuje záverečné práce študentov a podieľa sa aj na výučbe. Partneri z EF publikujú v rámci *Poradcu lekárníka* každý mesiac odborné články a 27. októbra 2010 sa aktívne zúčastnili aj kongresu k 10. výročiu založenia Asociácie lekárníkov Slovenska. Z hľadiska vzájomnej propagácie deklaruje vzťah zverejnením loga partnera na našich oficiálnych stránkach.

Keďže mojím hlavným vedecko-výskumným a pedagogickým zameraním je marketing, dovoľm si uviesť, aké konkrétne aktivity sme zrealizovali v tejto oblasti. V rámci článkov v *Poradcovi lekárníka* sme priniesli a každý mesiac prinášame informácie vychádzajúce z našich výskumov, zameraných na využívanie marketingových nástrojov v lekárnach, na zistenie úrovne a postojov voči marketingu, na zmeny spotrebiteľského správania pacientov pod vplyvom hospodárskej krízy, na zisťovanie súvislostí medzi marketingovou orientáciou lekární a ich finančnými výsledkami a pod. Naším

časom sa rozprúdilo aj kolo otázok vďaka tomu, že účastníci mohli napísať svoje otázky na listoch. Tak sme sa dozvedeli aj o tom, ako by Dr. Walton porovnal mladých ľudí u nás a v Británii, alebo ako vidí budúcnosť jadrovej energetiky vo svetle nehody vo Fukušime. Zaujímavé boli tiež otázky, v ktorých sa spájala jeho identita prírodovedca s poslaním anglikánskeho kňaza. Príkladom môže byť otázka týkajúca sa inteligentného dizajnu. V závere debaty Dr. Walton vyslovil svoje krédo o podstate vzdelávania. Cieľom vzdelávania je podľa neho človek, čo sme mali možnosť pocítiť počas celého jeho pobytu na Univerzite Mateja Bela.

Večerné posedenie s Dr. Waltonom v jazzovom klube bolo veľmi príjemným a obohacujúcim záverom jeho návštevy u nás. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu!

Jana Raganová, Boris Tomášik
Katedra fyziky FPV UMB

zámerom je predstaviť marketing ako spôsob takého pôsobenia na trhu, ktoré zabezpečí „poskytovanie čo najlepšej odbornej starostlivosti a kvalitného poradenstva voči pacientom s cieľom budovať s nimi dlhodobé vzťahy, prostredníctvom ktorých si lekáreň naplní aj svoje ekonomické ciele“ a zlepšiť informovanosť lekárenskej komunity v tejto oblasti. Aplikácia marketingu v lekárnach je oblasťou mimoriadne zaujímavou nielen na Slovensku, ale aj v iných krajinách. Tento záujem som pocítila aj na vlastnej koži na prednáškovom pobyte na univerzite Magna Graecia v talianskom Catanzare minulý rok. Požiadali ma o prednášku v rámci vedeckého seminára pre študentov doktorandského štúdia Healthcare Management na tému *Marketing v lekárnach na Slovensku*, keďže aj v Taliansku je momentálne situácia, kedy vznikajú tzv. para-pharmacies, ktoré začínajú vytvárať silnú konkurenciu pre tradičné lekárne a informácie o spotrebiteľskom správaní a ich ďalšie uplatnenie pre potreby marketingu začínajú nadobúdať čoraz väčší význam. Verím, že ďalšími aktivitami v rámci našej spolupráce a informovaním odbornej verejnosti o jej výsledkoch prispějeme k lepšiemu riadeniu verejných lekární a naša spolupráca bude aj naďalej prinášať svoje ovocie ako doteraz.

Ing. Janka Táborecká-Petrovičová, PhD.
Ekonomická fakulta UMB
garant spolupráce a člen redakčnej rady
Poradca lekárníka

Študentská vedecká aktivita 2011

Jednou z významných súčastí vedeckovýskumnej činnosti fakulty je aj študentská vedecká aktivita. Študenti tradične prezentujú výsledky svojho bádania na študentskej vedeckej konferencii. Dňa 31. marca 2011 sa konal na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici jej 17. ročník. Práce boli rozdelené do 8 sekcií – cestovný ruch, ekonomika a manažment podniku, financie, bankovníctvo a investovanie, kvantitatívne metódy a informatika, regionálny rozvoj a verejná správa, spoločenské vedy, verejná ekonomika a manažérske systémy (Inštitút manažérskych systémov v Poprade). Študenti na konferencii prezentovali 59 súťažných prác autorského kolektívu 80 autorov, z toho bolo 10 prác od 14 zahraničných študentov z Poľska, Maďarska, Českej republiky a Francúzska. Hodnotiace komisie zostavené z učiteľov a študentov posudzovali aktuálnosť tém, úroveň prác, pridanú hodnotu v nich obsiahnutú, využiteľnosť výsledkov pre rozvoj teórie i praxe a úroveň prezentácie.

Najlepšie práce v každej sekcií boli odmenené. V deň konania konferencie odovzdal prodekan pre rozvoj Ekonomickej fakulty UMB Ing. Ladislav Klement, PhD. súťažiacim diplomy a finančné odmeny. Prodekan pre medzinárodné vzťahy Ekonomickej fakulty UMB doc. Ing. Vanda Maráková, PhD. vyzdvihla význam študentskej vedeckej aktivity na fakulte a výsledky, ktoré študenti prezentovali. Poďakovala súťažiacim, ako aj učiteľom a študentom, ktorí sa podieľali na zorganizovaní študentskej vedeckej konferencie, taktiež občianskemu združeniu Ekonómia, ktoré sa finančne podieľalo na organizácii konferencie, ako aj na vydaní zborníka prác na CD.

Vyhodnotenie ŠVA 2011:

Sekcia 1 – Cestovný ruch

predseda sekcie: prof. Ing. Peter Patúš, PhD.

1. miesto: Tomáš Gajdošík, Miroslav Knižka, Zuzana Lencéssová
Komparatívna analýza stredísk Davos – Klosters a Štrbské Pleso
2. miesto: Simona Doležalová
Marketing praxí študentov stredných a vysokých škôl vo Švajčiarsku
3. miesto: Simona Murínová
Legislatíva upravujúca manažérske organizácie cestovného ruchu v SR

Sekcia 2 – Ekonomika a manažment podniku

predseda sekcie: Ing. Ľuboš Elexa, PhD.

1. miesto: Bc. Tamara Kurilová, Bc. Monika Varšová, Bc. Lucia Pilátová
Návrh a uplatnenie výsledkov marketingového výskumu v oblasti hračkárskeho priemyslu
2. miesto: Klaudia Kurajdová
Family Life Cycle vs. Age as Predictors of Consumer Behavior
3. miesto: Bc. Denisa Lipnická, Bc. Lenka Štefčeková
Mystery shopping a jeho uplatnenie v podniku

Sekcia 3 – Financie, bankovníctvo a investovanie

predseda sekcie: PhDr. Miroslav Škoda, PhD.

1. miesto: Matej Majerík
Využitie predikčného makroekonomického modelu pri obchodovaní trhového indexu
2. miesto: Marián Verbeník
Modelovanie rizikovosti vybraných tranzitívnych krajín EÚ prostredníctvom CAPM
3. miesto: Ján Libiň
Výkonnosť a kapitálová náročnosť trendového systému pri použití pákového ETF

Sekcia 4 – Kvantitatívne metódy a informatika

predseda sekcie: doc. Ing. Ján Hudec, PhD.

1. miesto: Bc. Peter Špiner, Bc. Lukáš Háber
Využívanie IS na EF UMB pri komunikácii so zahraničnými študentmi
2. miesto: Bc. Lukáš Okál, Bc. Pavol Hofer, Bc. Lukáš Majer
Návrh marketingu EF UMB zameraný na uchádzačov o štúdium
3. miesto: Bc. Ján Pižem
Využitie obalovej analýzy dát pri hodnotení efektívnosti rôznych produkčných jednotiek

Sekcia 5 – Regionálny rozvoj a verejná správa
predseda sekcie: doc. Ing. Radoslav Kožiak, PhD.

1. miesto: Eva Ondrkalová, Paula Bolcárová
Analýza regionálnych disparít v EÚ na úrovni NUTS 2
2. miesto: Aneta Galambosová, Simona Čikkelová
Marketingová komunikačná stratégia zameraná na propagáciu voľno-časových aktivít v okolí Banskej Bystrice
3. miesto: Lena Dvořáková, Petra Hrušková, Petra Jelenová, Daniela Rosová, Monika Virglerová
Nejvýznamnější podniky města Znojma 2010 – Partnerství pro místní rozvoj

Sekcia 6 – Spoločenské vedy
predseda sekcie: doc. Ing. Jana Marasová, PhD.

1. miesto: Alex Devaud
Les théories des politiques de l'emploi et leurs applications dans l'Union européenne
2. miesto: Lucia Masárová
La problématique des incubateurs entrepreneuriaux en Slovaquie
3. miesto: Lucia Vrzgulová
Analýza determinantov individuálnej ponuky práce v SR

Sekcia 7 – Verejná ekonomika
predseda sekcie: Ing. Gabriela Vaceková, PhD.

1. miesto: Katarína Koščová
Faktory efektívnosti kontrahovania služieb vo verejnom sektore
2. miesto: Fodor Ákos
The Nature of Regional Disparities in the Visegrád Group Measuring. Regional Differences by the Well-being Index (WBI) in the Visegrád Group's NUTS 2 Regions
3. miesto: Veronika Schmidtová, Klaudia Šimková
Korupcia a úroveň kvality života
a Róbert Chovanculiak
Problémy s definovaním verejného statku

Sekcia 8 – Manažérske systémy
predseda sekcie: doc. Ing. Jana Piteková, PhD.
(Inštitút manažérskych systémov v Poprade)

1. miesto: Ivan Kolcún
Mikroekonomické aspekty zmechanizovaných podnikov
2. miesto: Jozefína Gildeinová
Vplyv makroekonomických rizík na vstup spoločnosti Ligum spol. s r. o., na zahraničný trh
3. miesto: Lucia Dujavová
Menová politika ako nástroj riešenia hospodárskej krízy

Priestor pre vyjadrenie vlastného názoru a vzájomnú diskusiu umožní 18. ročník Študentskej vedeckej aktivity, ktorá sa bude konať pri príležitosti 35. výročia vzniku Ekonomickej fakulty UMB. Zároveň chceme informovať o prebiehajúcej súťaži o logo ŠVA. Grafické návrhy je možné doručiť v termíne do **31. októbra 2011** osobne na referát medzinárodných vzťahov EF UMB alebo elektronicky na alena.dobrotova@umb.sk.

Referát medzinárodných vzťahov EF UMB

PRÍSPEVKY ŠTUDENTOV

Minister zahraničných vecí SR navštívil Právnickú fakultu UMB

Dňa 5. apríla 2011 na pôde Právnickej fakulty UMB pred zaplnenou malou prednáškovou sálou sa uskutočnila prednáška ministra zahraničných vecí SR Mikuláša Dzurindu, ktorej cieľom bolo študentom a verejnosti priblížiť úlohy Slovenskej republiky v rámci vzťahov v Európskej únii.

Minister v prednáške predstavil „Desatoro zahraničnej politiky“ a vyzdvihol význam dobrých susedských a regionálnych vzťahov, pričom osobitne zdôraznil prínos predsedníctva Slovenskej republiky k politike Visegrádskej štvorky a jej stúpajúci význam v kontexte Európskej únie. Za hlavný možný prínos Slovenska smerom k zahraničiu označil najmä aplikáciu a poskytovanie skúseností z transformačného procesu krajinám západného Balkánu a východného Partnerstva (Bielorusko, Ukrajina, Abcházsko, Gruzínsko, Arménsko a Moldavsko). Nevyhol sa ani otázke postoja Slovenskej republiky k otázke Kosova.

Vyjadril názor, že v budúcnosti síce nevyklučuje jeho uznanie, ale v súčasnosti sa tak nestane.

V následnej živej diskusii, ktorá sa niesla v priateľskom duchu, minister reagoval najmä na otázky týkajúce sa dvojitého občianstva a postoja Slovenskej republiky k pôžičkám zadlženým krajinám Eurozóny a tvorbe záchranného balíčka.

Na záver pán minister rozdal prítomným študentom niekoľko výťažkov publikácie *Rozhovory bez hraníc*, ktorú vydal spolu s Milošom Zemanom. Prednášku zorganizovalo občianske združenie ELSA Banská Bystrica v spolupráci s Právnickou fakultou UMB.

Bc. Marek Péli
študent 5. ročníka PrF UMB
autor fotografií: Boris Fugger

Aktívna účasť doktorandov na medzinárodnej konferencii v Opole

V dňoch 10. – 12. apríla sa v poľskom Opole konala 11. medzinárodná konferencia pod názvom *Aktuálne otázky týkajúce sa trvalo udržateľného rozvoja – vládne a inštitucionálne zmeny*. Pod

vedením prof. Valentiny Pidlisnyuk sa jej zúčastnili siedmi študenti (Ing. Štefan Aschenbrenner, Mgr. Soňa Chlebníčánová, Mgr. Katarína Hulinová, Mgr. Daša Molnárová, Mgr. Peter Repka, Mgr. Michaela Štefániková, Mgr. Barbora Tirčová) doktorandského štúdia Katedry životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB. Konferencia bola organi-

zovaná v spolupráci s celým radom európskych výskumných ústavov a univerzít (v prvom rade domácej Opole University, tureckej Selçuk University, nemeckej Hamburg University of Applied Science a. i.). Hlavnými cieľmi konferencie bolo okrem iného diskutovať a analyzovať otázky týkajúce sa globálnych klimatických zmien a globálnej chudoby, ale aj schopnosť miestnej správy dosiahnuť trvalo udržateľný rozvoj. Ukázalo sa, že aj za takú krátku dobu trvania konferencie sa dá zažiť mnoho pekných chvíľ a odísť so spomienkami, ktoré pretrvávajú ešte dlhú dobu.

Naša cesta začala pomerne skoro ráno (3.30 hod.) 10. apríla odchodom z parkoviska UMB. V Opole nás čakali milí študenti z Opolskej univerzity, ktorí nás odprevádzali do hotela. Prvý deň konferencie, a zároveň prvý deň nášho príchodu, sa niesol vo voľnejšom tempe. Pred malou úvítacou večerou pre všetkých účastníkov konferencie, ktorá sa mala konať večer, sa nám spolu aj s profesorkou podarilo neplánovane zúčastniť na spomienkovej akcii na počesť prezidenta Kaczynského. Na hlavnom námestí v Opole sa stretlo mnoho ľudí, ktorí si chceli uctiť

pamiatku nielen pána prezidenta, ale aj pamiatku tých, ktorí zahynuli pri leteckom nešťastí pri Smolensku 10. 4. 2010. Po večeri sme sa všetci vybrali do hotelov oddýchnuť si pred ťažkým a dlhým dňom, ktorý nás čakal. Nasledujúce ráno už naše kroky putovali na Ekonomickú fakultu Opolskej Univerzity. Konferenciu otváral hlavný organizátor prof. Joost Platje, ktorý spolu s dipl. Ing. Markusom Willom tvoril vtipnú dvojicu, čím sa im podarilo at-

mosféru dostatočne uvoľniť, aby sa mohli začať prezentovať aj vážnejšie témy. Po krátkej prestávke sa témy rozdelili do dvoch hlavných panelov, ktoré prebiehali simultánne. Hlavnou diskutovanou témou prvého panelu boli „Ekosystémové služby a poľnohospodárstvo“ a druhého panelu „Energia a klimatické zmeny“. My študenti sme sa zúčastnili druhého panelu,

na ktorom svoje návrhy na budovanie jadrovej energetiky prezentovali tureckí študenti a opačného názoru boli poľské študentky. Vďaka týmto rozdielnym pohľadom sa vyvinula zaujímavá debata, ktorá trvala minimálne hodinu a v rámci bezpečnosti a udržania dobrých vzťahov medzi zúčastnenými ju musel prof. Platje ukončiť.

Nasledoval panel s ústrednou témou „Vzdelávanie v otázkach trvalo udržateľného rozvoja“, na ktorom svoj projekt

s názvom „Klimatické zmeny: využitie fakulty ako **LAB BENCH**“ excelentne prezentovala prof. Pidlisnyuk a skvelé boli aj naše doktorandky Katka a Soňa s projektom „Úloha vzdelávacích inštitúcií v dosiahnutí trvalo udržateľného rozvoja“. Dievčatá pohoťovo reagovali na otázky v diskusii a fantasticky tak

reprezentovali našu univerzitu a hlavne Katedru životného prostredia FPV. Ani ostatní doktorandi sme nezaostávali a prezentovali sme postre, ktoré zožali veľký úspech.

Tento náročný deň napokon končil menším banketom, kde sme sa všetci uvoľnili a konverzovali o rôznych témach. Rozdiely v tituloch pred menom a za menom sa razom stratili a všetci sme boli skôr priatelia ako kolegovia. Od prof. Platjeho sme sa dozvedeli zaujímavú vec, že za 11 rokov konferencie sme boli prví Slováci, preto na nás rozhodne len tak ľahko nezabudne.

Posledný deň konferencie sa diskutovalo hlavne o trvalo udržateľnom obchode

a doprave. Zaujímavá bola najmä diskusia o dopade dopravy na životné prostredie, ktorú viedla prof. Pidlisnyuk. Po oficiálnom ukončení a pred našou cestou späť na Slovensko sme mali pár hodín na prehliadku krásneho mesta Opole. Rozlúčili sme sa s organizátormi, účastníkmi a študentmi a unavení sme sa tešili domov.

Konferencia sa dala prirovnať k malému výletu, ktorý bol síce krátky, no o to väčší dojem v nás zanechal. Ľudia boli milí, добросрдечни a ochotní. Na základe takto vybudovaných vzťahov sme sa spolu s prof. Pidlisnyuk rozhodli, že do budúcnosti by sme radi

rozvíjali spoluprácu s poľskými kolegami a priateľmi usporiadaním konferencie v Banskej Bystrici. Ďalej sa chceme zúčastniť „Dňa fakulty v Opole“, kam nás naši kolegovia pozvali a ktorý sa uskutoční v novembri tohto roku a okrem iného pre nás bude potešením plánovať aj rôzne iné akcie s Opolskou univerzitou, napríklad spoločné pozorovania a výskumy.

Touto cestou sa zároveň chceme poďakovať hlavne našej pani profesorky Valentine Pidlisnyuk, ktorá nás svojou trpezlivosťou a ochotou dovedla až do Opole a tiež skvelému hlavnému organizátorovi konferencie prof. Joost Platje

a nesmieme vynechať Mgr. Mateusza Musiala, ktorý sa o nás veľmi príznačne staral.

Nazbierali sme kontakty, priateľov a krásne spomienky a už teraz sa tešíme na ďalšiu konferenciu v Opole o rok.

Mgr. Daša Molnárová
Katedra životného prostredia
FPV UMB

Konferencia „EkoUniverzity na Slovensku – vízie vs. fakty“ prepojila odbornú verejnosť s iniciatívnymi študentmi

Mladí ľudia podieľajúci sa na ekologickom projekte s názvom *EnviroFuture* postúpili vo svojom úsilí opäť o pomyselný krok vpred. Zavádzanie separovaného zberu na fakultách Univerzity Mateja Bela a šírenie osvedy medzi jednotlivými cieľovými skupinami študentov a zamestnancov vzbudilo záujem aj zo strany

odbornej verejnosti zaoberajúcej sa environmentálnou problematikou.

Úsilie študentov vyvrcholilo na konferencii „**EkoUniverzity na Slovensku – vízie vs. fakty**“, ktorá sa uskutočnila **6. mája 2011** v priestoroch kinosály Múzea SNP v Banskej Bystrici. Konferencia sa konala v rámci odborného programu siedmeho ročníka najväčšej ekologickej výstavy na Slovensku – PRO EKO 2011 a bola pod záštitou Dr. h. c. prof. PhDr. Beaty Kosovej, CSc., rektorky Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, a Mesta Banská Bystrica. Odbornú garanciu prebrala Slovenská agentúra životného prostredia.

Cieľ konferencie, ktorým bolo užitočnosť

synergický efekt zúčastnených skupín pri vytváraní EkoUniverzít na Slovensku, zavádzaní separovaného zberu a zvyšovaní environmentálneho povedomia, sa podarilo naplniť, pretože konferencie sa zúčastnilo **75 účastníkov** z radov študentov, pedagógov, predstaviteľov organizácií na ochranu životného prostredia, odborníkov a širokej verejnosti.

Vedeckí pracovníci, odborníci z oblasti odpadového hospodárstva a predstavitelia organizácií na ochranu životného prostredia sa navzájom podelili o poznatky a skúsenosti s vytvorením EkoUniverzít doma i v zahraničí. Konferencia bola okrem bohatého programu a kvalitných prednášajúcich obohatená aj o **divadelné predstavenie** Akadémie umení na aktuálnu environmentálnu tému „Zelený biznis“, ktoré sa konalo 4. mája 2011. Divadelné predstavenie bolo otvorené

pre účastníkov konferencie, výstavy PRO EKO 2011, Banskobystričanov a všetkých nadšencov kultúry.

Na konferencii vystúpil v mene Univerzity Mateja Bela prof. RNDr. Stanislav Holec, PhD. a Mesto Banská Bystrica zastupovala viceprimátorka doc. RNDr. Katarína Čizmarová, CSc. Svojimi príspevkami obohatili program konferencie aj zástupcovia organizácie Priatel'ia Zeme – SPZ, CEPTA, environmentálny aktivista a publicista MUDr. Juraj Mesík, referentka pre oblasť stredného a vyššieho odborného vzdelávania na Odbore školstva a športu v Českej republike Ing. Mgr. Eva Urbanová, vedúci katedry životného prostredia a odborník v zavádzaní environmentálnych manažérskych systémov v organizáciách prof. Ing. Ján Zelený, CSc., absolvent odboru environmentálnej ekológie na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafarika Mgr. Alexander Ač, doktorand Viedenskej univerzity, doktorandi Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave,

doktorandky Ekonomickej fakulty a Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Výstupom z konferencie bude „**Model vytvárania EkoUniverzít**“, ktorého súčasťou bude aj brožovaná publikácia *Ako separovať na vysokej škole so spracovanými návrhmi pracovných skupín a GCP (good case practices) z vysokých škôl*.

Za hladký priebeh konferencie chceme poďakovať prednášajúcim, účastníkom i partnerom konferencie, a to Univerzite Mateja Bela, Mestu Banská Bystrica, Slovenskej agentúre životného prostredia, Stredoslovenskej energetike, spoločnostiam ALFA BIO a Liptovským mliekárňam.

Konferencia slúži ako dôkaz, že od nepatrných krokov na lokálnej úrovni sa mladí ľudia svojim snahám pričinili o organizáciu konferencie nielen s celoslovenským, ale i medzinárodným rázom.

tím EnviroFuture

International Week in Tatabánya 2011

V dňoch 3. – 8. apríla 2011 partnerská vysoká škola v Maďarsku, College for Modern Business Studies in Budapest, organizovala 16. ročník International Students Week in Tatabánya. Hlavnou myšlienkou podujatia bolo, aby študenti z rôznych

a Ing. Peter Laco, ktorý vyučoval kurz „Graphical user interface“.

Po príchode do Tatabánye, mesteka neďaleko Budapešti, sme začínali spoločnou večerou, po ktorej študenti z každej školy prezentovali svoju krajinu a univerzitu. Naša prezentácia o Slovensku a UMB sa všetkým veľmi páčila a zahraniční spolužiaci nešetřili chválou. Po tejto formálnej privítacej udalosti nasledovalo neformálne zoznamovanie so spolužiakmi pri drinku v jednom zo študentských barov. Nasledujúci deň sa začala intenzívna výučba v triedach rozdelených podľa vybraných kurzov. náš kurz „How to train international leader“ viedla prof. Dr. Julia Rrozsza z nemeckej vysokej školy v Heidelbergu. Medzi nami boli študenti z Fínska, Francúzska, Nemecka, Maďarska a Belgicka. Celkovo sa Medzinárodného týždňa zúčastnilo okolo 100 študentov. V rámci triedy sme boli rozdelení na menšie multikultúrne skupiny, v ktorých sa riešili rôzne problémy, robili projekty na vybrané témy a následne sa prezentovali, takže každý študent musel byť aktívny. Na začiatku sme sa venovali aj teórii. Výučba prebiehala od pondelka do štvrtka v dopoludňajších hodinách. Okrem učenia každý deň sa konali rôzne zaujímavé výlety, ktoré umožnili lepšie sa vzájomne zoznámiť a

zároveň poznávať krásy Maďarska. Prvý deň sme navštívili Budapešť. Jeden z najkrajších výletov bola návšteva Vyšehrada spojená so zábavnou súťažou, v ktorej sme v tímoch bojovali o víťazstvo v rôznych

starovekých bojoch, napríklad v streľbe lukom, v hode oštepom a pod. Na záver dňa pre nás pripravili kráľovskú hostinu. Zúčastnili sme sa aj testovania vína v nádhernej maďarskej vinárskej oblasti. Podujatie sa končilo záverečnou skúškou a prezentáciou skupinového projektu.

Za tento týždeň, ktorý bol jedným z najkrajších počas štúdia na fakulte, sme získali mnoho nových skúseností, nadviazali kontakty s novými kamarátmi a na celý život sa nám uchovávajú spomienky na časy, keď sme boli študentmi.

*Veronika Schmidtová,
Klaudia Šimková, Anton Šušlík
študenti EF UMB*

európskych univerzít a vysokých škôl absolvovali vopred vybraný kurz v anglickom jazyku a naučili sa spolupracovať v multikultúrnych tímoch. Mohli sme si vybrať zo štyroch kurzov: Intercultural management, How to train international leader?, Doing business in North Europe a Graphical user interface. Informácie o medzinárodnom týždni v Maďarsku sme získali z internetovej stránky našej fakulty. Keďže informácia nás zaujala, rozhodli sme sa poslať prihlášku. Z Ekonomickej fakulty UMB sa zúčastnili traja študenti

„Les na katedre, katedra v lese...“

Pri príležitosti Medzinárodného roka lesov sa dňa 25. marca 2011 na pôde Katedry životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici konal workshop **Ako implementovať tému les do environmentálnej výchovy v škole**. Workshop spoluorganizovali interní doktorandi z Katedry životného

prostredia FPV UMB pod vedením doc. PaedDr. RNDr. Milady Švecovej, CSc. v spolupráci s Klubom ekologickej výchovy z Prahy, Národným lesníckym centrom a Krajským školským úradom v Banskej Bystrici.

Cieľom workshopu bolo ponúknuť účastníkom, pedagógom z Banskobystrického kraja možnosť implementácie nových poznatkov k téme les a inovácie školského vzdelávacieho programu. Zúčastnení pedagógovia sa dozvedeli informácie o plánovaných aktivitách Národného lesníckeho centra – Ústavu

lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen pri príležitosti Medzinárodného roka lesov 2011, o iniciatíve lesníckych inštitúcií na podporu poslancov a o rozšírení možnosti metodického postupu systémového riešenia témy les vo výučbe. Náplňou workshopu bola nielen prezentácia teoretických poznatkov zo strany odborníkov, ale aj praktická časť zameraná na vytváranie partnerstiev pre školský projekt a prezentácia skúseností škôl s realizovanými školskými projektmi. Účastníci získali materiály

k realizácii prierezovej témy les v škole, ktoré sú k dispozícii aj na webovej stránke Katedry životného prostredia FPV UMB. Workshop mal akreditáciu Ministerstva školstva, mládeže a telovýchovy Českej republiky.

*Katarína Hulinová, Soňa Chlebníčanová, Peter Repka
interní doktorandi Katedry životného prostredia FPV UMB*

ERASMUS v Slovinsku

Prostredníctvom programu ERASMUS som strávila letný semester na Právnickej

fakulte v Lubláne. Prvotným dôvodom záujmu o program bola vízia štúdia v angličtine, úroveň ktorej je v Slovinsku až prekvapujúco vysoká. Okrem akademickej pôdy sa dalo anglicky dohovoríť prakticky všade a s každým.

Môj pobyt začal výletom na hrad, na ktorom sa ďalších 28 spolužiakov z 19 krajín sveta navzájom spoznávali a zoznámili sa s tzv. tútormi, ktorí nám boli pridelení v prípade akýchkoľvek problémov. Študenti v Slovinsku majú rôzne výhody – od mesačného lístka na dopravu, cez vybrané športové aktivity zdarma až po systém štátnych dotácií

na stravovanie, vďaka ktorým sa denne stravujú vo viac ako 100 zapojených reštauráciách za polovičné ceny. Celý program a spoločenské dianie komunity zahraničných študentov bolo po celú dobu riadené „Reception office“ – tímom miestnych študentov, ktorí denne organizovali všetko od uvítacej párty, cez ochutnávku vína, večerného kina, bowlingu, rozličných turnajov, karnevalov, výletov po Slovinsku a okolitých krajinách až po salsu, yogu a jazykové kurzy.

Popri bohatom programe neostávala ani úroveň výučby. Zo širokého výberu predmetov bola väčšina zameraná na medzinárodné právo a právo EÚ. V rámci mnohých predmetov boli organizované exkurzie, z ktorých pre mňa najzaujímavejšia bola z predmetu európske ľudské a občianske práva. Absolvovali sme prednášky na Európskom súdnom dvore v Luxemburgu, Rade Európy a Európskom parlamente v Štrasburgu a zúčastnili sa pojednávania na Európskom súde pre ľudské a občianske práva sprevádzaného konzultáciami a osobnými stretnutiami so sudcami, poslancami a veľvyslancami.

Medzinárodnú orientáciu fakulty dokazuje pravidelné hostovanie zahraničných prednášajúcich z Bangkoku, Sheffieldu a pod., z ktorých však najväčší záujem vzbudil Mr. Egemen Bağış, turecký minister pre záležitosti EÚ a vedúci vyjednávacieho tímu pre vstup Turecka do EÚ, s ktorým podobne ako so zvyškom tureckej delegácie sme sa následne osobne stretli na recepcii.

Aj napriek náročnosti paralelného štúdia na dvoch školách, obzvlášť počas bakalárskeho ročníka, svoje rozhodnutie neľutujem a som vďačná za možnosť, ktorá mi bola prostredníctvom ERASMU poskytnutá.

*Daniela Gažová
študentka 3. ročníka PrF UMB*

GOODBYE NIGHT

Odkladám projekt do školy, pozerám na hodinky – 18:45. Najvyšší čas. A to si vo štvrtok 12. mája 2011 nehovorím len tak náhodou. Nahodená do pologala letím do víru veľkomesta,

keď mi zazvoní telefón. Hovorím si niečo na poslednú chvíľu, určite, tak to býva – keď nie sme v tejto dobe flexibilní, tak vlastne ani nie sme. „Ahoj, neruším? Počuj, aké ste to mali vymyslené hry, ktoré môžeme s Erasmákmi spraviť v rámci kultúrneho programu, lebo som v Kauflande a volám, či netreba niečo kúpiť...“ „Vieš čo, toaleták, metly tam hádam budú a nejaké jablká namiesto loptičiek a keď aj nič, tak spravíme Samuraja.“ (Len taká poznámka v rámci skúškového obdobia v sekcii ESN platí – bez predstavivosti ani na krok). A tak aj bolo. Chlebičky s handmade etiketami, fotky na stenách, podsvietené, nazvučené, interná ochutnávka prebehla hladko..., už ostávalo len čakať. Alfreed – prvý. A za ním postupne prichádzali aj ostatní, doslova GalaErasmus študenti, s úsmevom na tvári a so skrytým očakávaním. Niektorí aj s podstatnou zmenou imidžu. Diali sa priam zárazné veci: namiesto Coraline prišiel ešte jeden Giovanni, Slawek zblondável, Mirke narástli tykadlá a Anthony si tentokrát so svojou charizmou priniesol aj čarovnú paličku. Oficiálne môžeme začať. Ako obyčajne, večer sme otvorili prihovorom nášho prezidenta Michala, ktorý to celé uviedol v gala štýle.

Keď Kjara chytila mikrofón, každému bolo jasné, že sa ide udiat niečo nevšedné a zábavné. Na vlastnej koži si to vyskúšali ošmi Erasmus študenti – v miestnosti na pár minút zavládlo čaro GPS a zatvorených očí. Keď sme sa všetci pzbierali zo záchvatu smiechu, ohlásila sa tanečná časť. To sme ale netušili, čo si pre nás pripravil náš stážista z Reims – Hervé. Od dnes stačia dve slová – Barbra Streisandová – a každému, kto tam bol, je už jasné, že spojenie „erasmáckych“ spovedí, videí a tejto pesničky bolo unikátne dokonalé. Osobne som nezažila žiadnu inú Good bye

party, ale myslím si, že toto bola najemotívnejšia časť večera. Hneď za videom nasledovalo vyhlasovanie Erastar, a to v nasledovných kategóriách: The best buddy (Miroslava Švábová), The best party animal (Anthony Drouillet), The Miss of Erasmus (Nina Grigorova), Mr. Erasmus (Onur Dikyol) and the best trip (Bus trip Snow, organizátor Peter Špiner) a The best crazy student of Erasmus (Giovanni Lanzilotti). Počas následnej „bavenice“ nechýbala ani zlatá brána, ktorá obišla celú 77čku. Odišla som síce skôr, ale pamätám si, že sa spievalo HAPPY BIRTHDAY a že chlebičky boli zjedené, hrdlá vykričané, telá vytancované, a čo je najdôležitejšie – krásne momenty uchované.

Good bye party letného semestra 2011 v Banskej Bystrici ešte stále doznieva..., lúčenie je väčšinou o tom, že nevíete čo skôr. Či trochu trúchliť, že sa musíme rozlúčiť s ľuďmi, ktorí nám za krátky čas celkom statočne prirástli k srdcu alebo v duchu ďakovať, že sme vôbec mali šťastie stretnúť v živote ľudí, s ktorými bol náš svet veselší a farebnejší. A potom? Každý si ide tú svoju obľúbenú vysnívanú pesničku, v tej svojej obľúbenej rodnej krajine. Ale podstatné ostáva. Veď predsa ide práve o tie momenty, keď sa napriek tomu, že sme inej národnosti, rozumieme aj bez slov a v duchu si spievame refrén, ktorý máme našťastie všetci vždy spoločný:)

To je Erasmus – život študentov, ich buddíkov a celého tvorivého teamu sekcie UMB Erasmus Student Network – jeden za všetkých a všetci za spoločný „International dream“!

Lucia Tužinská
ESN UMB

Ekonomovia v pohybe

Dňa 19. apríla 2011 sa medzi budovami Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici hromadne hýbali ekonómia pri rôznych športových disciplinách. Podujatie s názvom "Ekonomovia v pohybe" vo svojom druhom ročníku nabralo „grády“, o čom svedčí aj úctyhodná účasť aktívne zapojených a neoficiálna štatistika spotreby občerstvenia.

Utorok pred veľkonočnými sviatkami, deň ako vyšíty na outdoorové aktivity. Po neustálom posúvaní podujatia kvôli počasiu, sa konečne podarilo zorganizovať toto športovo-zábavné popoludnie. Aktívna príprava organizátorov od deviatej rána naznačovala, že sa niečo deje. Rozkladanie party stanov a príprava jednotlivých stanovísk patrilo do hlavnej náplne viac ako štyridsiatich členov Študentskej rady Ekonomickej fakulty UMB, ktorá bola hlavným organizátorom podujatia.

Podujatie slávnostne otvorila Milena Stančíková (predsedníčka Študentskej rady EF UMB) a Ing. Vladimír Hladlovský, PhD., dekan Ekonomickej fakulty UMB. Zábava sa mohla začať! Hudba a vôňa pečenej klobásky vylákali na vzduch zvedavých študentov. Tímy študentov sa priebežne registrovali a prví odvážlivci začali prekonávať pripravené disciplíny jednu po druhej. Celkovo ich bolo jedenásť. Tradične nechýbal beh vo vreci, preteky vo fúriku, tímové lyžovanie a iné.

Tento ročník bol obohatený aj o prizvanie firiem a organizácií, ktoré by pre študentov mohli byť zaujímavé, napríklad: KPMG AIESEC, Kariérne centrum UMB, INTENDA, BuddySport, Envirofuture a iné.

Spomedzi neoficiálnych štatistík, ktoré sme v úvode spomínali, uvádzame:

- 160 súťažiacich,
- 26 tímov (o 7 tímov viac oproti minulému roku),
- 500 nápojov,
- 89 porcií grilovaných klobás.

Večer sa uskutočnilo odovzdávanie **Putovného pohára dekana Ekonomickej fakulty UMB** a boli vyhlásené a ocenené tri najúspešnejšie tímy:

1. miesto: POZOR ZÁKRUTA – Jakub Bireš, Matej Vigaš, Štefan Kosa, Igor Kottman, Martin Horný, Stanislav Dobrotka
2. miesto: ŠMELINÁRI
3. miesto: SLOBODOMURÁRI.

Vítaním blahozeláme a prejeme veľa úspechov do budúcnosti. Zároveň ďakujeme všetkým zúčastneným, partnerom, vedeniu Ekonomickej fakulty UMB za vytvorenie podmienok na realizáciu podujatia. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník.

Kolektív Študentskej rady EF UMB

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA UMB INFORMUJE

Využívanie elektronických informačných zdrojov Univerzitnej knižnice UMB

Podpora prístupu ku kvalitným odborným informačným zdrojom je jednou z priorit Univerzitnej knižnice UMB (UK UMB). Cieľom je vytvoriť zodpovedajúce zázemie pre vzdelávaciu činnosť a vedecké aktivity univerzity. Využívanie dokumentov v digitálnej forme prináša pre používateľov mnoho výhod. Elektronické dokumenty sú ľahko dostupné v ľubovoľnom čase a na ľubovoľnom mieste, k dispozícii sú výkonné vyhľadávacie nástroje a množstvo odkazov na kontexty súvisiace s obsahom vybraných dokumentov. Používatelia UK UMB mali k dispozícii v roku 2010 celé spektrum elektronických informačných zdrojov, databázy so špecifickým zameraním aj multidisciplinárne súbory databáz, plnotextové aj citačné databázy. Keďže získavanie prístupu do týchto zdrojov je finančne veľmi náročné, väčšinu databáz zabezpečila knižnica cez účasť v projektoch. Ide hlavne o projekt akademických knižníc NISPEZ – „Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom“, ďalej využívanie celoslovenskej licencie súboru databáz EBSCO a konzorciálneho konta Knižnice elektronických časopisov EZB. Knižnica k tomu zakúpila dve databázy zo svojho rozpočtu – Business Source Complete, zameranú na ekonomické vedy, obchod a manažment a databázu IOP Science, venovanú fyzike.

Využívanie databáz sa štatisticky sleduje a vyhodnocuje sa hlavne počet vyhľadávaní v databáze a počet prezretých plných textov (v plnotextových databázach).

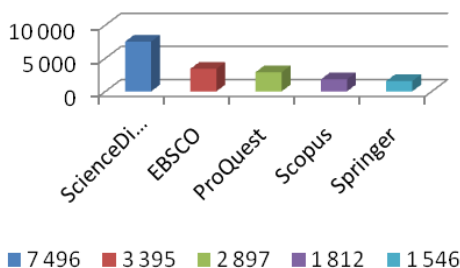
Databázy s najvyšším počtom vyhľadávaní za rok 2010

EBSCO	46 944
Science Direct	5 037
Business Source Complete	4 021
Web of Science	4 008
ProQuest	3 106

Databázy EBSCO majú výnimočné postavenie z hľadiska počtu vyhľadávaní. Sú to najobľúbenejšie z databáz a používatelia UK UMB ich využívajú radi a často. Počet vyhľadávaní v nich je takmer 10-krát vyšší ako v druhej najčastejšie používanej databáze ScienceDirect. V porovnaní s rokom 2009 využívanie databáz EBSCO vzrástlo o 25 %. Ide o všeobecne obľúbené databázy a v rámci celoslovenského konzorcia sa v roku 2010 uskutočnilo až 1 371 725 vyhľadávaní, čo oproti predchádzajúcemu roku bol nárast o 33 %. Používatelia na Slovensku si v uplynulom roku prezreli 192 203 plných textov z týchto databáz, a tiež 482 494 abstraktov. Veľký nárast vo využívaní databáz EBSCO v rámci UK UMB pozorujeme v tomto roku, kedy za prvý štvrťrok 2011 bol počet vyhľadávaní vyšší ako za celý minulý rok (58 150) a naši používatelia si prezreli 8 104 plných textov dokumentov.

Databázy s najvyšším počtom prezretých plných textov za rok 2010

Science Direct	7 496
EBSCO	3 395
ProQuest	2 897
Scopus	1 812 (linky na plné texty)
Springer	1 546

Ak hodnotíme pomer počtu vyhľadávaní k počtu prezretých plných textov, najlepší výsledok sa dosiahol u databázy ScienceDirect. Na jedno vyhľadávanie sa priemerne prezrelo 1,5 článku s plným textom, v databáze ProQuest to bol necelý jeden záznam (0,9) a najmenej efektívne vyhľadávanie z hľadiska prezretia plných textov bolo v databáze EBSCO. V tejto databáze si používatelia prezreli počas 46 944 vyhľadávaní „len“ 3 395 plných textov článkov, ale prezreli si aj 3 675 abstraktov.

Tri novinky roku 2010

1. Vzdialený prístup do databáz

Prístup k databázam bol pôvodne obmedzený len na IP adresy Metropolitnej siete UMB. Vyhľadávať v databázach sa dalo len na počítačoch zapojených do tejto siete. Od marca 2010 však môžu používatelia UK UMB využívať pri práci s databázami vzdialený prístup a používať všetky funkcie týchto databáz z akéhokoľvek počítača s pripojením na internet. Podmienkou je len prihlásiť sa do knižnično-informačného systému ARL Univerzitetnej knižnice UMB a v on-line katalógu si zvoliť z ponuky „Zdroje“ ľubovoľnú databázu. Vzdialený prístup ponúka možnosť pracovať napríklad z domova, a tiež neobmedzené časové možnosti na prácu: 24 hodín denne, sedem dní v týždni. V roku 2010 si prácu v databázach cez vzdialený prístup vyskúšalo 2 748 používateľov. Štatistiky za rok 2011 však už naznačujú, že využívanie vzdialeného prístupu si získava obľubu medzi používateľmi. Za prvé štyri mesiace tohto roku sa zaznamenalo 4077 prístupov.

2. Platforma SciVerse

Koncom augusta 2010 uviedlo vydavateľstvo Elsevier, producent databáz ScienceDirect a Scopus, novú platformu SciVerse. Platforma premostuje tieto dve databázy (a ďalšie informačné zdroje) a umožňuje z jedného bodu a na základe jedného integrovaného vyhľadávania získať súbor kvalitných informácií rôzneho druhu, ktoré sú zotriedené podľa relevancie a bez duplikácií. Databázy ScienceDirect a Scopus si získavajú obľubu u používateľov Univerzitetnej knižnice UMB a ich využívanie stúpa. V roku 2010 si naši používatelia prezreli cca 7,5 tisíc plných textov článkov v databáze Science Direct a uskutočnili vyše 1 800 vyhľadávaní v citačnej databáze Scopus. Prepojením týchto dvoch databáz sa dosiahol, že ak vyhľadáme v plnotextovej databáze ScienceDirect, k dispozícii sú linky na citačné informácie zo Scopusu, od citácií máme zase linky na plné texty. Nová platforma prispela k vyššiemu záujmu o vyhľadávanie v týchto zdrojoch a k efektívnejšej práci s nimi. Prejavuje sa to aj v najnovších štatistikách za 1. štvrťrok 2011, ktoré oproti rovnakému obdobiu 2010 ukazujú u databázy ScienceDirect nárast využívania databázy o vyše 100 % a u databázy Scopus bol nárast v počte vyhľadávaní vyše 60 %.

3. Portál scientia.sk

V októbri 2010 sa v rámci projektu NISPEZ uviedol do rutiny prevádzky nastavbový nástroj na efektívne využívanie elektronických informačných zdrojov – vyhľadávací portál scientia.sk. Portál poskytuje jednotné používateľské rozhranie na súbežné vyhľadávanie informácií z rôznorodých databáz. Vyhľadané záznamy z rôznych zdrojov systém zlúči a ponúkne najrelevantnejšie z nich. Linkovací server SFX zabezpečí prepojenia do plných textov dokumentov. Portál poskytuje tiež zoznamy elektronických časopisov dostupných pre jednotlivé organizácie zahrnuté v projekte. Používatelia UK UMB si tak môžu kedykoľvek zistiť, ku ktorým elektronickým časopisom s plnými textami majú prístup.

Skúšobné prístupy – možnosť vyskúšať si prácu v ďalších databázach

Používatelia UK UMB si mohli v priebehu roka 2010 vyskúšať vyhľadávanie informácií v rámci skúšobných prístupov do 16 databáz. Z nich sa štatisticky najlepšie využili databázy Emerald (682 prezretých plných textov za 1 mesiac), CEEOL – Central and Eastern European Online Library (198 plných textov za 12 dní), SAGE Humanities and Social Sciences (496 plných textov za 2 mesiace), ďalej Historical Abstracts with Full Text a ProQuest Entrepreneurship.

Vzdelávacie akcie

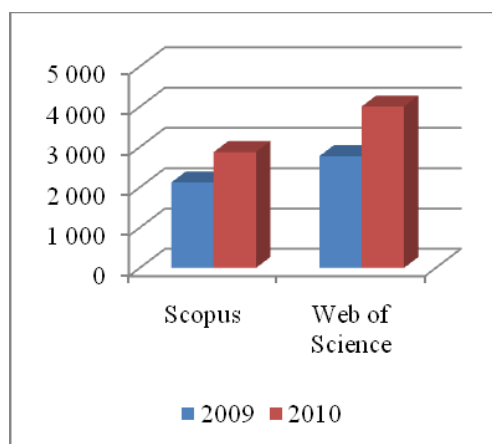
S cieľom podporovať využívanie databáz organizuje Univerzitná knižnica UMB školenia k jednotlivým elektronickým informačným zdrojom, a to buď v priestoroch Univerzitetnej knižnice na Tajovského 51 alebo na fakultách. V roku 2010 sa napríklad uskutočnili školenia k databázam Web of Knowledge, ScienceDirect a Scopus, EBSCO, ProQuest, či k portálu scientia.sk. Popri klasických formách akcií sme si vyskúšali aj on-line školenie prostredníctvom elektronickej konferencie WebEx. V tomto roku sa s pozitívnou odozvou stretla vzdelávacia akcia „Spravodca publikovaním vo svetových odborných časopisoch“.

Porovnanie podobných databáz

1. Web of Science vs Scopus

Dve citačné databázy ponúkajú zaujímavé nástroje na hodnotenie vedy na základe údajov o citovanosti autorov, dokumentov, inštitúcií a podobne. Web of Science má dlhšiu tradíciu a dlhší postupný vývoj rôznych hodnotiacich nástrojov, Scopus deklaruje väčšiu pozornosť európskemu vedeckému priestoru a veľkým plusom je prelinkovanie na plné texty dokumentov prostredníctvom vyššie spomínanej platformy SciVerse. Používatelia UK UMB viac vyhľadávajú vo Web of Science a využívanie obidvoch databáz má stúpajúci trend.

Databáza	Počet vyhľadávanií (za roky)	
	2009	2010
Scopus	2125	2877
Web of Science	2776	4008

2. EBSCO vs ScienceDirect vs ProQuest

Výhodou plnotextových databáz je okamžitá dostupnosť plných textov dokumentov, ktoré si používateľ môže uložiť, poslať mailom alebo vytlačiť. Používatelia UK UMB najviac vyhľadávajú v databázach EBSCO. Vo všetkých troch porovnávaných databázach však počet vyhľadávanií narastá. Čo sa týka počtu prezretých plných textov, paradoxne vo všetkých týchto databázach došlo k poklesu. Môže to znamenať, že už na úrovni abstraktu dokumentu dochádza k selekcii a cielene sa otvárajú len plné texty dokumentov, ktoré prešli týmto výberom.

Databáza	Počet vyhľadávanií		Počet prezretých plných textov	
	2009	2010	2009	2010
EBSCO	37 558	46 944	5 794	3 395
ScienceDirect	3 530	5 037	7 998	7 496
ProQuest	2 647	3 106	5 822	2 897

Zopár porovnaní v čase

Ak porovnáme počet vyhľadávanií v piatich najviac využívaných databázach v UK UMB za roky 2009 a 2010 (48 636 oproti 61 972), pozorujeme nárast o 13 336 vyhľadávanií, teda o cca 27 %. Štatistiky za prvý štvrťrok 2011 (v porovnaní s rovnakým obdobím 2010) ukazujú na výrazný nárast využívania niektorých databáz (hlavne EBSCO, ale aj ScienceDirect). Dúfajme, že tento trend sa udrží po celý rok 2011. Naopak, pokles sa zaznamenal vo využívaní databázy ProQuest.

Prečo toľko štatistiky

Nákup databáz, či už z rozpočtu knižnice alebo z projektov, je finančne veľmi náročný. Je teda logické, že takáto investícia by mala byť dobre využitá. Najviac databáz majú naši používatelia k dispozícii cez projekt akademických knižníc NISPEZ. Projekt sa má realizovať do roku 2014 a jeho prípadné pokračovanie závisí od využívania informačných zdrojov. Len intenzívna práca v databázach môže poskytnúť argument na prístup aj do ďalších rokov.

Na záver

Používatelia UK UMB môžu pracovať s veľmi kvalitnými elektronickými zdrojmi informácií. Producenti databáz neustále zdokonaľujú používateľské rozhrania a ponúkajú nové nástroje, čo prispieva k vyššiemu komfortu pri práci a k novým možnostiam pri vyhľadávaní relevantných odborných informácií. Štatistické údaje svedčia o stúpajúcom trende vo využívaní databáz. V budúcnosti však bude pre prácu s nimi podstatné, aby sa vytvorila koncepcia informačného vzdelávania na vysokých školách, ktorá by prispela k vyššej informačnej gramotnosti študentov a následne k lepšiemu využívaniu týchto zdrojov. Požiadavky zo strany pedagógov na štúdium zahraničnej literatúry by u študentov vytvárali potrebu pracovať s databázami a rozširovať si tak poznatky zo svojich odborov. Pracovníci UK UMB sú pripravení byť partnerom v procese informačného vzdelávania pre svoju alma mater a poskytovať podporu pre túto oblasť vzdelávania študentov.

Mgr. Katarína Vyšná
oddelenie informačných služieb UK UMB

ŠPORT

Vyhodnotenie fakultného kola ŠVA 2011 na Katedre telesnej a športovej výchovy FHV UMB

Dňa 13. 4. 2011 Katedra telesnej výchovy a športu FHV UMB v Banskej Bystrici privítala, za účasti prodekanke pre vedecko-výskumnú činnosť doc. PhDr. K. Krnovej, CSc., prodekanu pre pedagogickú činnosť a sociálnu starostlivosť prof. PaedDr. I. Čillíka, CSc., prodekanu pre informatizáciu a rozvoj PaedDr. P. Zbiňovského, PhD. a organizátorov podujatia PaedDr. E. Bendíkovej, PhD. a PaedDr. R. Rozima, PhD., na akademickej pôde v novo zrekonštruovanej športovej hale mladých nádejných vedcov a pohybovo talentovaných študentov pri príležitosti fakultného kola študentskej vedeckej aktivity (ŠVA) v teoretických sekciách a pohybových skladbách. Cieľom ŠVA 2011 bolo formou súťaže a prezentácie v rámci jednotlivých sekcií motivovať študentov, plne rozvinúť ich osobnostný potenciál, prejsť analytické schopnosti, ale aj podporiť ich komunikačnú

a pohybový potenciál, vlastný názor s intenciou na aplikovateľnosť a využitie poznatkov v telovýchovnej a športovej praxi. Úroveň ŠVA 2011 bola garantovaná v jednotlivých sekciách profesormi, docentmi i odbornými asistentmi KTVŠ FHV UMB. Podujatie vyvrcholilo náročnými a kreatívnymi pohybovými skladbami za podpory divákov.

A Sekcia doktorandov

ŠPORTOVÁ EDUKOLÓGIA		
MIESTO	AUTOR	NÁZOV PRÁCE
1.	Zuzana Tonhauserová	Kinematická analýza štartového skoku GRAB v plávaní
2.	Zuzana Gajdošová	Vplyv vybraných psychorelaxačných techník na rozvoj disjunktívnych reakčno-rýchlostných schopností v basketbale
3.	Simona Švachová	Názory účastníkov projektu „Atletika pre deti“ na Slovensku

ŠPORTOVÁ HUMANISTIKA		
MIESTO	AUTOR	NÁZOV PRÁCE
1.	Gustáv Petráš	Vznik a vývoj Katedry telesnej výchovy a športu, Fakulta humanitných vied UMB v Banskej Bystrici v období rokov 1949 – 1992
2.	Lucia Kršňáková	Analýza vybraných osobnostných charakteristík vrcholovej pretekárky v modernom päťboji
3.	Marián Paulenka	Záujem žiakov o úpoly a bojové umenia počas vyučovacích hodín telesnej výchovy na 2. stupni ZŠ

B Sekcia Vedy o športe

MIESTO	AUTOR	NÁZOV PRÁCE
1.	Martina Kováčiková	Overenie vplyvu bionického náramku na stabilitu postoja a rýchlosť reakcie u športovcov
2.	Michal Mojžiš	Vplyv lunárnych rytmov na pohybovú a psychickú výkonnosť adolescentov
3.	Michal Lacena	Porovnanie vybraných pohybových schopností futbalových mužstiev CORGOŇ ligy a 1. ligy

C Sekcia Pódiové skladby

ŠPORTOVÁ SEKCIA	
MIESTO	NÁZOV SKLADBY
1.	Obyčajní ľudia
2.	Muži a ženy v bielom

TANEČNÁ SEKCIA	
MIESTO	NÁZOV SKLADBY
1.	Pouličné gangy
2.	Šmolkovia
3.	The Chaos
	Paródia na tanec

Vedenie Katedry telesnej výchovy a športu FHV UMB Banská Bystrica a doc. PaedDr. M. Nemec, PhD. blahoželá víťazom a ďakuje všetkým zúčastneným študentom a víťazom za príkladnú a vzornú reprezentáciu. Organizátori fakultného kola ŠVA 2011 aj touto cestou ďakujú všetkým zainteresovaným, ktorí sa podieľali na príprave a spolupráci.

PaedDr. E. Bendiková, PhD., PaedDr. R. Rozim, PhD.
KTVŠ FHV UMB

BANSKOBYSSTRICKÉ GYMNASTICKÉ DNI 2011

V dňoch 20. – 22. 5. 2011 sa v novo zrekonštruovanej športovej hale KTVŠ na Fakulte humanitných vied UMB konali *Banskobystrické gymnastické dni 2011*. V rámci tohto 3-dňového „gymnastického maratónu“ sa konalo viacero pretekov:

- XIX. ročník Pohára UMB,
- XI. ročník Memoriálu A. Drexlera,
- XII. ročník Banskobystrická kladina,
- Slovenský pohár,

na ktorých predvádzalo svoje umenie 120 gymnastiek a gymnastov.

Domáci **Gymnastický klub ŠK UMB** kvalitne reprezentovali naše gymnastky a gymnasty, pričom najlepšie umiestnenia dosiahli v najmladšej kategórii 1. miesto K. Pýchová a 3. miesto L. Meszárošová. V starších žiakoch A skončila na 3. mieste V. Vydúreková. Medzi chlapcami vyhral kategóriu starších žiakov B T. Vacík a M. Argaláš (študent 1. r. Šport na KTVŠ FHV UMB), ktorý vyhral kategóriu mužov. Chcem sa poďakovať sponzorom: Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, Mestu Banská Bystrica, SAUŠ a iným, bez ktorých by sa tieto pekné preteky neuskutočnili.

Mgr. Juraj Kremnický, PhD., riaditeľ pretekov

SLOVENSKÁ UNIVERZIÁDA 2012 – ZIMNÁ ČASŤ

Na základe výzvy, ktorú zverejnilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky v spolupráci so Slovenskou asociáciou univerzitného športu (1. februára 2010) bolo vyhlásené výberové konanie na usporiadanie Slovenskej univerziády 2012 – zimná časť. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici sa po 15 rokoch prihlásila do výberového konania, v ktorom následne uspela. Prihláška do výberového konania bola podložená bohatou tradíciou realizácie telesnej výchovy a športu, množstvom domácich a medzinárodných úspechov športovcov – študentov UMB a dlhodobou na Slovensku a vo svete výrazne prezentovanou kvalitou pracoviska Katedry telesnej výchovy a športu Fakulty humanitných vied UMB, zaoberajúceho sa výchovou, vzdelávaním a vedecko-publikačnou činnosťou v oblasti telesnej výchovy a športu.

Slovenská univerziáda 2012 – zimná časť ako vrcholná súťaž študentov slovenských vysokých škôl, ktorá sa koná v štvorročnom cykle, bude usporiadaná v Banskej Bystrici v dňoch 23. až 27. januára 2012. Súťaž sa bude v 9 povinných športoch (zjaz-

dové lyžovanie, bežecké lyžovanie, futsal, badminton, karate, florbal, stolný tenis, tanečný šport a squash) a v 4 výberových športoch (biatlon, bouldering, snowboarding a aerobik).

Veríme, že usporiadanie Slovenskej univerziády prinesie pre našu univerzitu ako tradične nielen športové úspechy našich študentov, ale aj prezentáciu pred celým Slovenskom kvalitou organizačného a usporiadateľského potenciálu. Naša vysoká škola vďaka jej vedeniu je v súčasnosti veľmi dobre materiálne a priestorovo vybavená z pohľadu podmienok na vykonávanie uvedených športových disciplín. Predpokladáme, že zorganizovanie Slovenskej univerziády 2012 – zimná časť prispeje aj k zvýšeniu záujmu študentov a zamestnancov UMB o telesnú výchovu a šport ako neoddeliteľnú súčasť života ľudí.

Prof. RNDr. Stanislav Holec, PhD.,
predseda organizačného výboru
Doc. PaedDr. Miroslav Nemec, PhD.,
generálny sekretár organizačného výboru

Akademické majstrovstvá v aerobiku vysokých škôl Slovenska

Akademické majstrovstvá v aerobiku vysokých škôl organizoval CTVŠ EU Bratislava pod vedením PaedDr. Júliusa Dubovského v spolupráci so SAUŠ a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Podujatie sa uskutočnilo 18. mája 2011 po tretikrát na trávnom ihrisku v príjemnom prostredí Horského parku v Bratislave. Dobrú náladu z pohybu umocňovalo výnimočne krásne

slnecné počasie. Dve hodiny tanečného aerobiku, kombinované s dvomi hodinami modernej Zumby, zameranej na latinsko-americký rytmus, boli vedené skúsenými profesionálnymi cvičiteľmi s medzinárodnými licenciami aerobiku: **Milanom Ondrušom** a **Milanom Adamkom** a profesionálnymi cvičiteľmi Zumby: **Danielou Česnekovou** a **Tomášom Dojčanom**. Medzi jednotlivými cvičebnými hodinami boli 10-minútové prestávky určené na pitný režim, občerstvenie a krátku regeneráciu organizmu.

v zložení: hlavná rozhodkyňa *doc. PaedDr. Oľga Kyselovičová*, rozhodkyne: *PaedDr. Júlia Palovičová, PhD.*, *PaedDr. Danka Mašlejová*, *Mgr. Janka Leginusová*, *Mgr. Boris Čechvala*, *Mgr. Marianna Lukáčová*, *Mgr. Katarína Schillerová* a *Mgr. Lenka Nagyová*. U jednotlivých súťažiacich sa hodnotili nasledovné komponenty: technika predvedenia jednotlivých cvičebných tvarov, pohybová pamäť, rytmické čítanie hudby, držanie tela a celkový športový dojem. Porotou bolo vyhodnotených 10 najlepších cvičeníek, 2 najlepší cvičenci a Miss sympatia. Súťažiaci boli ocenení diplomami, medailami a vecnými cenami.

Univerzitu Mateja Bela reprezentovali študentky: Simona Švachová – 1. roč. doktorandského štúdia a Vanesa Majerová, 2. roč. odboru šport. Zúčastnilo sa ho 60 súťažiacich. Simona Švachová sa umiestnila na 8. mieste, k čomu jej srdečne blahoželáme. Cvičenci boli hodnotení nezávislou odbornou porotou

ŽENY		
1. miesto	Walterová Veronika	FTVŠ Bratislava
2. miesto	Juríková Lucia	OF EU BA
3. miesto	Mojšová Mária	KU Ružomberok
4. miesto	Slabá Lenka	OF EU BA
5. miesto	Lenhartová Petra	FMUK Bratislava
6. miesto	Vasilenková Denisa	FPM EU BA
7. miesto	Kizáková Jana	OF EU BA
8. miesto	Švachová Simona	UMB FHV BB
9. miesto	Méresová Lucia	OF EU BA
10. miesto	Palovičová Barbora	EU BA

MUŽI		
1. miesto	Pleva Marek	FMFI Bratislava
2. miesto	Pintér Tomáš	FTVŠ Bratislava

Miss sympatia	Palovičová Barbora	EU BA
---------------	--------------------	-------

*Mgr. Drahomíra Lörincziová, EU Bratislava
a PaedDr. Júlia Palovičová PhD., KTVŠ FHV UMB*

Oznamujeme všetkým, ktorí by chceli prispieť do ďalšieho čísla Spravodajcu UMB, že príspevky môžu poslať elektronickou poštou na adresu simona.stepanovicova@umb.sk. Uzávierka príspevkov do ďalšieho čísla je 20. septembra 2011.

Redakčná rada

Spravodajca Univerzity
Mateja Bela v Banskej Bystrici

Universitas
Matthiae Belii

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Universitas Matthiae Belii. Vydáva: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Adresa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica. IČO: 30232295. Registrácia MK SR: EV 1116/8. Vychádza ako dvojmesačník, okrem letných prázdnin. Redakčná rada: PaedDr. Štefan Porubský, PhD. (predseda), Mgr. Simona Štepanovicová (výkonná redaktorka), PaedDr. Július Lomenčík, PhD. (jazykový redaktor, FHV), Monika Tomášiková (EF), PaedDr. Mária Rošteková, PhD. (FPVaMV), PaedDr. Miriam Spodniaková-Pfefferová, PhD. (FPV), doc. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD. (PF), JUDr. Jana Muránska, PhD. (PrF). Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Grafická úprava a tlač: Miroslav Chladný, Tlačiareň BRATIA SABOVCI, spol. s r.o. Zvolen, <http://www.printbs.sk>. Fotografie: archív UMB. On-line verzia: www.umb.sk.

Nepredajné

Teraz aj za
10 eur
mesačne
a bez ručenia
nehnutelnosťou

Peniaze na rekonštrukciu či na nové zariadenie bytu? Tiež novým klientom požičiavame aj na počkanie.

Vaše nápady vám môžeme pomôcť uskutočniť aj za malé mesačné splátky, ktoré zvládne váš rodinný rozpočet.

Aké výhody má Spotrebný úver na Čokoľvek?

- Bez zabezpečenia až do 24 000 eur,
- bez ručiteľa,
- bez vstupných nákladov – spracovateľský poplatok môžete uhradiť z úveru,
- s rovnakou úrokovou sadzbou po celú dobu splatnosti úveru,
- so splátkou, ktorú prispôbime vašim možnostiam (splatnosť 1 až 10 rokov),
- s možnosťou Poistenia k úveru, ktoré vám môže pomôcť so splácaním v neočakávaných situáciách.

Aké doklady potrebujete mať so sebou?

- Iba doklad totožnosti a iný identifikačný doklad.

Ako získať ešte nižší úrok a požičať si viac?

- Už od 7 000 € vďaka zabezpečeniu úveru nehnuteľnosťou bude váš úrok aj mesačná splátka nižšia,
- môžete sa rozhodnúť pre úrokovú sadzbu platnú na obdobie 1, 3, 5 alebo 10 rokov,
- Hypotekárny úver pre mladých získate s úrokovou sadzbou zníženou o 3 % ročne.

Príďte čo najskôr do ktoréhokoľvek z takmer 300 obchodných miest Slovenskej sporiteľne. Viac informácií získate na stránke www.slsp.sk a na linke Sporotel 0850 111 888 alebo 0910 111 888.